

รหัสโครงการ 1360464004

อภินันทนาการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

รายงานการวิจัยสถาบัน

เรื่อง

การติดตามผลบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

รุ่นปีการศึกษา 2539

**Follow-up Study of Graduate of Suranaree University
of Technology 1996**

ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คณะผู้วิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ	หัวหน้าโครงการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อุตสาหะ	รองหัวหน้าโครงการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ อภิชาติวัลลภ	นักวิจัย
4. อาจารย์ ดร.สุมิตรา กันตรง	นักวิจัย
5. อาจารย์เกรียงไกร ไตรสาร	นักวิจัย
6. นายธีรารัง พรหมสอน	นักวิจัย
7. นายสมคิด แก้วอรสาณ	นักวิจัยและเลขานุการ
8. นางสาวฉวีรัฐกานต์ เสือโคล่ง	ผู้ช่วยเลขานุการ

ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คำนำ

การวิจัยสถาบันมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา เป็นประโยชน์ในการจัดหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของผู้บริหาร การวิจัยสถาบันจึงมีหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์สถาบัน วิเคราะห์การดำเนินงาน สภาพแวดล้อม กระบวนการของสถาบัน จัดหาสารสนเทศเพื่อการบริหาร พัฒนานโยบายและการนำไปปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยสถาบัน และใช้ผลการวิจัยสถาบันเพื่อประโยชน์ในการจัดหาสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ การกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัย ปรับปรุง พัฒนางานทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยกำหนดให้งานวิจัยสถาบันดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการวิจัยสถาบันที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยสถาบันจากภายนอก และกรรมการที่เกี่ยวข้องจากภายใน คณะกรรมการวิจัยสถาบัน มีหน้าที่ในการพิจารณาและรับรองความก้าวหน้าของงานวิจัยสถาบัน และรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยสถาบัน โดยจัดงบประมาณอุดหนุนการวิจัยสถาบันทุกโครงการ ผลการวิจัยสถาบันจึงเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย การจะเผยแพร่ผลการวิจัยสถาบันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัยก่อน

มหาวิทยาลัยขอขอบคุณคณะกรรมการวิจัยสถาบัน ผู้วิจัย และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ให้งานวิจัยสถาบันดำเนินไปได้ตามเป้าหมายทุกประการ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความร่วมมือเช่นนี้ตลอดไป

(ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาสถาบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาวะการดำเนินงานของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในเรื่องหลักสูตร การสอน และการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงาน ตลอดจนความสามารถในการศึกษาต่อของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบัณฑิตจำนวน 238 คน เป็นชาย 163 คน และหญิง 75 คน นอกจากนี้ยังมีผู้บังคับบัญชาจำนวน 76 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาอีกจำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามจุดมุ่งหมายคือ การสำรวจสภาวะการดำเนินงานที่ใช้แบบสำรวจของทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบได้ในระดับประเทศ ส่วนการสำรวจความคิดเห็นใช้แบบวัดความคิดเห็นแบบจัดอันดับคุณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ที่มี 6 อันดับคุณค่า ซึ่งคณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นใช้เอง การเก็บข้อมูลจากบัณฑิตใช้การเก็บโดยตรงในโอกาสที่บัณฑิตมารายงานตัวเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2540 ส่วนการเก็บข้อมูลจากอาจารย์ที่ปรึกษาคณะผู้วิจัยใช้วิธีเก็บโดยตรงเช่นกัน แต่การเก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่แล้วใช้การเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานคือค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ซึ่งในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นนั้นใช้วิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับค่ามาตรฐานของจอห์น เบสต์ (John Best)

ผลการวิจัยปรากฏว่าบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ได้งานทำ 147 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.76 ไม่ได้งานทำ 61 คน หรือร้อยละ 25.63 และทำการศึกษาต่อ 30 คน หรือร้อยละ 12.61 โดยบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมขนส่งได้งานทำร้อยละ 96.55 ของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ประเภทของหน่วยงานส่วนใหญ่เป็นบริษัทเอกชนที่อยู่ในกรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล รองลงไปคือบริษัทเอกชนที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีบัณฑิตได้งานทำในหน่วยราชการเพียง 9 คน จาก 147 คน หรือร้อยละ 6.12 เท่านั้น ในบรรดาบัณฑิตที่ได้งานทำนี้ร้อยละ 48.84 ได้รับเงินเดือนมากกว่าเดือนละ 14,000 บาท และเพียงร้อยละ 24.03 ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท

ในการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของบัณฑิตต่อมหาวิทยาลัยปรากฏผลว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรว่าหลักสูตรหมวดวิชาต่างๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการสอนนั้นบัณฑิตมีความคิดเห็นเห็นว่าอาจารย์มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับดี ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการต่างๆ ซึ่งได้แก่ บริการหอพัก

นักศึกษา บริการกิจกรรมนักศึกษา และบริการในการอำนวยความสะดวกในการเรียนต่างๆ อยู่ใน
ระดับปานกลาง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของ
บัณฑิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อแยกประเด็นเป็น ด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น ด้านการ
สื่อความหมาย ด้านทักษะวิชาชีพ และด้านการจัดการ ปรากฏว่ามีเพียงด้านทักษะการสื่อความหมายที่
อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับดี

การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาต่อ
ในระดับบัณฑิตศึกษา ปรากฏว่าอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเห็น
ว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตกลุ่ม
สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถอยู่ในระดับดี

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรติดตามศึกษาสภาวะการมีงานทำของบัณฑิตต่อไปจนครบ 1
ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อศึกษาทั้งการมีงานทำและพัฒนาการในการทำงานด้วย นอกจากนี้ยัง
ได้เสนอแนะให้หน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับงานซึ่งได้รับความความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้
บังคับบัญชา อาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เช่น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ บริการ
หอพักนักศึกษา และงานกิจกรรมนักศึกษา ควรจะได้รับการศึกษาแนวคิดเชิงวิเคราะห์ในเรื่องนั้นๆ
เพื่อจะได้ก่อให้เกิดความสมบูรณ์และเกิดประโยชน์ในการพัฒนาบัณฑิตในรุ่นต่อไป

Abstract

The Follow-up Study of the Graduates, Suranaree University of Technology, 1996

The main aims of this institutional research were four folds: one is to study employment conditions of the 1996 SUT graduates. Second is to study their opinions concerning curriculum and instruction and such main services of the University as the registrar's office, dormitory, and student activities. Third is to study the job supervisors' opinions regarding SUT graduates' characteristics and their working capability. And the final one is to study the academic advisors' opinions regarding the graduates' characteristics and academic capability for graduate study.

The samples were 163 male and 75 female graduates, 76 job supervisors, and 25 academic advisors.

Two sets of instruments for data collecting were the official questionnaires developed by the Ministry of the University Affairs and the one constructed by the researchers. The data given by the graduates were collected during their annual graduation commencement in October 1997, while they were registering for the graduation commencement. The data given by the job supervisors were collected by mail. And the researchers collected the data from the academic advisors directly from where they work. The data were analyzed using percentage and arithmetic means. The opinion data were compared based on the standard scale of John Best.

The research findings were as follows:

1. 147 of 238 graduates or 61.76 percent of the graduates were employed within five months after graduation

2. 61 of 238 graduates or 25.63 percent of the graduates were not employed within five months after graduation.

3. 30 or 12.61 percent of the graduates were accepted to pursue a higher degree at the graduate schools.

4. 96 % of the graduates from the School of Transportation Engineering were employed. This percentage was the highest of all.

5. Most of the graduates' employers were the private firms in Bangkok and in its vicinity area. Only 6.12 percent of the graduates got their jobs in the government sectors.

6. Most of the employed graduates' first month salaries were higher than 10,000 baht; 48.84 percent were higher than 14,000 baht; Only 24.03 percent were lower than 10,000 baht.

7. The graduates rated the overall University curriculum as good or high, except the general education as moderate. As for the lecturer's instructional performances, they were rated as good in every aspect.

8. As for some University services: the registrar's office, the dormitory, the student activities, and the supportive services in the lecture building, they were rated as moderate.

9. The graduates' job supervisors rated the graduates' overall characteristics and working capability as good. When studied them in details, it was found that the social skills, the working skills, and management skills were rated as good or high. Only the communicative skills were rated as moderate.

10. The opinions of the graduates' academic advisors showed that the graduates from the Institute of Agriculture Technology were rated as moderate whereas the ones from the Institute of Industrial Technology were rated as high or good.

From this research, the following recommendations can be further applied:

1. The study of the working conditions of the 1996 graduates should be followed up. It should be studied at least for one whole year to investigate the working conditions and their development.

2. There should be more studies about the aspects that were rated moderate by the graduates so that related improvements could be made.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	5
การติดตามผลการศึกษา	8
บัณฑิตกับการปฏิบัติงาน	9
คุณภาพของบัณฑิตกับการปฏิบัติงาน	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	17
ระเบียบวิธีวิจัย	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	18
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	81
สรุปผลการวิจัย	81
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	94

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตทั้งหมด ปีการศึกษา 2539 จำแนกตามเพศ	22
ตารางที่ 2 จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ จำแนกตามสาขาวิชา	23
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานมาแล้ว ผู้ที่ยังไม่ได้งานทำ และผู้ที่ศึกษาต่อ ประจำปีการศึกษา 2539	24
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุการไม่ได้ทำงาน ประจำปีการศึกษา 2539	26
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้ที่ได้งานมาแล้ว ผู้ที่ยังไม่ได้งานทำ และผู้ที่ศึกษาต่อประจำปีการศึกษา 2539	28
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2539	30
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2539	32
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และเงินเดือนขั้นแรก ประจำปีการศึกษา 2539	34
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่กรอกแบบรายงาน จำแนกตามสาขาวิชา และปัญหาในการหางานทำ ประจำปีการศึกษา 2539	36
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และความพอใจในงาน ประจำปีการศึกษา 2539	38
ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุของความไม่พอใจในงานที่ทำ ประจำปีการศึกษา 2539	39
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และการประยุกต์ใช้ความรู้กับหน้าที่การงานประจำปีการศึกษา 2539	41
ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา เพศ และสาเหตุที่ยังไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2539	43
ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามเพศ และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	45

	หน้า
ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาต่อ	46
ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสถาบันการศึกษาที่รับเข้า	47
ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย ในการศึกษาต่อ	48
ตารางที่ 18 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถ ในการทำงานของบัณฑิต	49
ตารางที่ 19 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถ ในการทำงานของบัณฑิต ด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม	51
ตารางที่ 20 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถ ในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะในการสื่อความหมาย	52
ตารางที่ 21 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถ ในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะในทางวิชาชีพ	53
ตารางที่ 22 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถ ในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะในการจัดการ	54
ตารางที่ 23 แสดงคุณลักษณะในการทำงานทั้ง 4 ด้านของบัณฑิต ตามความคิดเห็น ของผู้บังคับบัญชา	55
ตารางที่ 24 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับ คุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	56
ตารางที่ 25 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย	58
ตารางที่ 26 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน	60
ตารางที่ 27 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน	61
ตารางที่ 28 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร เกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา	63
ตารางที่ 29 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา	65

ตารางที่ 30 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อ เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของบัณฑิต กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	67
ตารางที่ 31 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย	69
ตารางที่ 32 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน	71
ตารางที่ 33 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน	72
ตารางที่ 34 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา	74
ตารางที่ 35 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา	76
ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (บางประการ) บัณฑิตเทคโนโลยีการเกษตรกับบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา	78
ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยของบัณฑิตสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตรและสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	80

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐมหาวิทยาลัยแรกที่มีระบบการบริหารของตนเองโดยเฉพาะซึ่งแตกต่างไปจากระบบราชการ หรือเป็นที่เรียกกันโดยทั่วไปมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล มหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้รับการสถาปนาขึ้นมาเมื่อปีพุทธศักราช 2533 และได้เริ่มรับนักศึกษาเข้ามาทำการศึกษาเป็นรุ่นแรก เมื่อปีพุทธศักราช 2536 จำนวน 731 คน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีปณิธานไว้ดังนี้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 2541: 13)

"มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ อยู่ในกำกับของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นเมืองมหาวิทยาลัยที่มุ่งเสริมสร้างความคล่องตัว และประสิทธิภาพการบริหาร ส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการในการดำเนินงาน เป็นชุมชนทางวิชาการที่เป็นแหล่งรวมผู้รู้ ผู้เรียน และสรรพวิทยาการด้านศิลปศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่มีคุณประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม

มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีปณิธานอันมั่นคงที่จะดำรงความเป็นเลิศในทุกภารกิจ พัฒนาคุณภาพชีวิต มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการสะสมและสร้างสรรค์ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิปัญญา เพื่อพัฒนามนุษยชาติ ชั่ววันรันดร"

มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มุ่งสร้างบัณฑิตที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ 3 ประการ คือ

1. มีความเป็นไทยที่เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี
2. มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และความใฝ่รู้ที่เหมาะสมกับการเป็นนักเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนา
3. มีคุณธรรมและจริยธรรม

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาบัณฑิตมีความสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัย ดังได้กล่าวแล้ว มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยไว้ดังนี้

1. มีทักษะในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม (Humanware) หมายถึง การมีความสามารถในการรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุมีผล มีจริยธรรมคุณธรรม มีจิตลักษณะที่เหมาะสม ตลอดจนการรู้จักสังคมไทยและสังคมโลก

2. มีทักษะในการสื่อความหมาย สามารถหาข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมยุคข่าวสาร (Infoware) หมายถึงการมีทักษะทางภาษาและการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ในการรับ-ส่ง และแสวงหาข้อมูลข่าวสารได้เป็นอย่างดี

3. มีทักษะในทางวิชาชีพ (Technoware) เนื่องจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้มุ่งผลิตบัณฑิตเฉพาะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้จึงต้องมีทักษะวิชาชีพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอันมั่นใจได้ว่าจะสามารถประกอบวิชาชีพด้านนี้ได้เป็นอย่างดี

4. มีทักษะในการจัดการ (Orgaware) หมายถึง การมีวิสัยทัศน์และทักษะในการจัดระบบ หมู่คณะหรือองค์กรเพื่อให้สามารถดำเนินการจนสำเร็จภารกิจหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

ดังเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่ว่าจะเป็นสาขาใดๆ จะมีเป้าหมายที่สำคัญในชีวิตอยู่ 2 ประการด้วยกันคือ การมีงานทำ และ การศึกษาต่อ ดังนั้น ในโอกาสที่นักศึกษารุ่นแรกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 ซึ่งถือเป็นโอกาสแรกของการดำเนินการของมหาวิทยาลัยจนครบวงจรของกระบวนการให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาการบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่อไปนี้

1. การมีงานทำและการประสบความสำเร็จในการทำงานนั้น
2. การศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เหมาะสมและการประสบความสำเร็จในการศึกษา
3. การนำประสบการณ์ความรู้ที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยไปใช้ในการทำงานและการศึกษาต่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อสำรวจข้อมูลการมีงานทำของบัณฑิต
2. เพื่อสำรวจข้อมูลการศึกษาต่อของบัณฑิต
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษาที่บัณฑิตทำการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาของบัณฑิต

5. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนตลอดจนกิจกรรมอื่นที่เสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งได้แก่ การจัดหอพักนักศึกษา และกิจกรรมนักศึกษา

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้มีขอบเขตและข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. ทำการศึกษาเฉพาะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2539
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการศึกษาต่อของบัณฑิตได้จากสถานประกอบการและสถาบันการศึกษาในประเทศไทยเท่านั้น
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทำได้มาภายในวันที่ 31 ตุลาคม 2540

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. บัณฑิต หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในปีการศึกษา 2536 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2539
2. ผู้บังคับบัญชา หมายถึง บุคลากรประจำของสถานประกอบการซึ่งบัณฑิตได้ทำงาน โดยบุคลากรดังกล่าวนี้มีหน้าที่ดูแล นิเทศ และกำกับการทำงานของบัณฑิตโดยตรง
3. อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง บุคลากรสาขาวิชาการของสถาบันการศึกษาที่บัณฑิตทำการศึกษาต่อ ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการศึกษาของบัณฑิตโดยตรง
4. การได้งานทำ หมายถึง สถานะการได้รับการจ้างจากสถานประกอบการเอกชน หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีเงินเดือนประจำอย่างน้อย 12 เดือน ในช่วงหลังจากที่สำเร็จการศึกษจนถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2540
5. การไม่ได้งานทำ หมายถึง สถานะการไม่ได้รับการจ้างจากหน่วยงานใดๆ โดยไม่มีเงินเดือนประจำ และ ไม่ได้ทำการศึกษาต่อของบัณฑิตในช่วงเวลาหลังจากสำเร็จการศึกษจนถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2540
6. การศึกษาต่อ หมายถึง การเข้าทำการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในภาคปกติหรือภาคพิเศษ ในสถาบันการศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชนภายในประเทศ หลังจากสำเร็จการศึกษจนถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2540
7. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาสาระทางวิชาการในทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้ใช้เป็นกรอบในการสอนระหว่างปีพุทธศักราช 2536-2540

8. อาจารย์ หมายถึง บุคลากรสายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และอาจารย์พิเศษซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ที่ทำหน้าที่สอนระหว่างปีการศึกษา 2536-2540

9. หอพัก หมายถึง อาคารที่พักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

10. บริการเสริมการเรียนการสอน หมายถึง การอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษาไม่เกิดความลำบากหรือขัดข้องในการศึกษา เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หอสมุด สื่อ สถานกีฬา และสถานพยาบาล เป็นต้น

11. คุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาค้นคว้าของบัณฑิต หมายถึง ระดับความรู้ทักษะทางวิชาการและทัศนคติต่อการศึกษา ตลอดจนค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่สัมฤทธิ์ของบัณฑิต เป็นต้น

12. คุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต หมายถึง ระดับความรู้และทักษะทางวิชาชีพและระดับความรู้และทักษะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานระดับวิชาชีพ ตลอดจน ลักษณะทางจิตใจที่ดี เช่น มโนทัศน์ ทัศนคติ และค่านิยม ซึ่งคุณลักษณะและความสามารถนี้แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งหมายถึงความซื่อสัตย์ การมีมารยาท สัมมาคารวะ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความเอื้อเฟื้อ การปรับตัว การรู้จักกาลเทศะ และการประมาณตน

2. ด้านทักษะในการสื่อความหมาย ซึ่งหมายถึงทักษะทางด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทักษะการคิด การนำเสนอความคิด และการใช้คอมพิวเตอร์

3. ด้านทักษะในทางวิชาชีพ ซึ่งหมายถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับงาน ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ และการแก้ปัญหาทางวิชาการ

4. ด้านทักษะในการจัดการ ซึ่งหมายถึงความรับผิดชอบ ความเพียร การรักษาระเบียบ การตรงต่อเวลา การตัดสินใจ การจูงใจผู้อื่น ความสามารถในการประนีประนอม ใฝ่หาปรับปรุงพัฒนา และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีตั้งอยู่ที่ เลขที่ 111 ถนนมหาวิทยาลัย ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา หากกล่าวในเชิงบริหารถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือที่เรียกกันว่า มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล แต่ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นรัฐวิสาหกิจ สำหรับในเชิงวิชาการเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางที่เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสมบูรณ์แบบ

โดยความเป็นมาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีนั้น รัฐบาลไทยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ตามนโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาค โดยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคขึ้นอีก 5 แห่ง คือในภาคเหนือ 1 แห่ง ภาคใต้ 1 แห่ง ภาคตะวันออก 1 แห่ง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แห่ง ที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมา โดยในระยะแรกนั้นรัฐบาลได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นผู้จัดตั้งวิทยาลัยในสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่นขึ้นที่ทั้งสองจังหวัดที่ได้กล่าวแล้ว

ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 รัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบที่จะเปลี่ยนแปลงโครงการจัดตั้งวิทยาลัยในสังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่จังหวัดนครราชสีมา เป็นโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเอกเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเอกเทศที่จังหวัดนครราชสีมาขึ้น และมอบหมายให้ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ซึ่งดำรงตำแหน่งปลัดทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้นเป็นประธาน พร้อมทั้งได้มีการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งนี้โดยใช้ชื่อว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีขึ้น ต่อมารัฐบาลซึ่งมี ฯพณฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎร ใน พ.ศ. 2532 และได้ผ่านการเห็นชอบตามขั้นตอนจนในที่สุดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2533 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจึงได้รับการสถาปนาอย่างเป็นทางการตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2537: 4)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จัดการศึกษาในระบบหน่วยกิต (Credit-hour System) โดยในหนึ่งปีการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา จึงเรียกว่าเป็นการจัดการศึกษาในระบบไตรภาค (Trimester System) ในแต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาในการศึกษา 14 สัปดาห์ มีวันหยุดระหว่าง

ภาคการศึกษาประมาณ 2 สัปดาห์ ส่วนวันหยุดประจำปีการศึกษามีระยะเวลาประมาณ 1 เดือน การเริ่มต้นปีการศึกษาจะเริ่มปลายเดือนพฤษภาคม และสิ้นสุดปีการศึกษาในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายนในปีถัดไป หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรีมีจำนวนหน่วยกิตโดยประมาณ 175 หน่วยกิตไตรภาค ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย

การรับนักศึกษาเข้าทำการศึกษามีการดำเนินการเป็น 2 วิธีคือวิธีที่หนึ่งเป็นการรับในระบบโควตา ซึ่งใช้วิธีคัดเลือกโดยอาศัยการพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยไม่มีการสอบคัดเลือก ซึ่งการคัดเลือกโดยวิธีนี้จะให้โควตาแก่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทุกโรงเรียนในเขตอีสานใต้ (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์) และให้โควตาแก่ทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อยู่นอกเขตอีสานใต้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2539: 53) นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกโดยวิธีนี้มีจำนวนประมาณร้อยละ 50 ของนักศึกษาทั้งหมด แต่ต่อมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมามหาวิทยาลัยได้เพิ่มการรับนักศึกษาโดยวิธีนี้เป็นร้อยละ 80 การรับนักศึกษาอีกวิธีหนึ่งคือการสอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งในระยะแรกจึงมีนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกนี้ประมาณร้อยละ 50 และตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมาจำนวนนักศึกษากลุ่มนี้ลดลงเหลือประมาณร้อยละ 20 แต่เนื่องจากการคัดเลือกในระบบโควตาจะกระทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ก่อนการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัย ดังนั้น หากมีที่ว่างเหลืออยู่จากระบบโควตา มหาวิทยาลัยก็จะนำไปรับนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัยได้อีก ส่วนของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกทั้งสองระบบนี้จึงไม่ได้ถูกกำหนดตายตัวว่าเป็น 80 : 20 เสมอไป (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2540: 27)

นักศึกษารุ่นแรกที่เริ่มเข้ามาทำการศึกษาในปีการศึกษา 2536 มีลักษณะการกระจายดังนี้

	ชาย	หญิง	รวม
ระบบโควตา	116	116	232
ระบบสอบคัดเลือก	391	108	499
รวม	507	224	731

นักศึกษารุ่นแรก จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษามีลักษณะดังนี้

	ชาย	หญิง	รวม
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	73	75	148
สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	434	149	583
รวม	507	224	731

จำนวนนักศึกษารุ่นแรกตามภาคภูมิศาสตร์

	จำนวน	ร้อยละ
1. กรุงเทพมหานคร	54	7.39
2. ภาคกลาง	54	7.39
3. ภาคเหนือ	56	7.66
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	514	70.31
5. ภาคตะวันออก	23	3.15
6. ภาคตะวันตก	-	-
7. ภาคใต้	30	4.10
รวม	731	100

แหล่ง : 6 ปี มทส 2540: 61

เมื่อนักศึกษารุ่นแรกได้ทำการศึกษามาจนถึงปี พ.ศ. 2540 จากการสำรวจในเดือนมกราคม ซึ่งเป็นภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนจะมีผู้สำเร็จการศึกษาเป็นรุ่นแรก ปรากฏว่ามีนักศึกษาตามสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ (ข้อมูลนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2536 งานวิจัยสถาบัน และสารสนเทศ ส่วนแผนงาน)

1. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	จำนวน (คน)
1.1 สำนักวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	326
- วิศวกรรมเครื่องกล	73
- วิศวกรรมไฟฟ้า	63
- วิศวกรรมขนส่ง	93
- วิศวกรรมอุตสาหกรรม	1
- วิศวกรรมโทรคมนาคม	96
1.2 สำนักวิชาเทคโนโลยีทรัพยากร	132
- วิศวกรรมเคมี	70
- วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	59
- เทคโนโลยีธรณี	2
- วิศวกรรมเซรามิก	1

2. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	91
2.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	23
2.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	38
2.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	30
รวมทั้งสิ้น	549

การติดตามผลการศึกษา

การติดตามผลการศึกษามีความสำคัญในการติดตามศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาที่ศึกษาออกไปประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดบริการต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษาซึ่งจะเข้ามารับการศึกษาในรุ่นต่อไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายและสาระของการติดตามผลการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงได้นำเสนอความคิดและข้อสรุปของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องดังนี้

ดาวนิง (Downing 1968: 209) อธิบายว่า การติดตามผลนักเรียนนักศึกษาเป็นกิจกรรมหลักที่จำเป็นไม่เฉพาะแต่ในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แม้แต่ในระดับโรงเรียนก็มีความจำเป็น ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบผลของการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ ว่าเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด

สตูปส์ และ วอห์ลเกิสต์ (Stoops and Wahlquist 1947: 190) อธิบายว่า การติดตามผลการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบโปรแกรมการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาภายหลังที่นักศึกษาได้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว การติดตามผลการศึกษาถือได้ว่าเป็นเทคนิคสำหรับการประเมินความเหมาะสมและความพอเพียงของโปรแกรมการเรียนการสอนของสถาบันศึกษานั้นๆ ด้วย

คาลวิน (Calvin 1970: 17) เชื่อว่าการติดตามผลการศึกษาของผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนี้จะ เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการให้บริการแนะแนวและบริการด้านอื่นๆ แก่นักศึกษาในรุ่นต่อไป นอกจากนั้นการติดตามผลการศึกษายังให้ประโยชน์ในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานประกอบการกับสถาบันการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การให้การศึกษ การฝึกงาน และการมีงานทำมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้นด้วย

สำหรับประโยชน์ของการติดตามผลการศึกษานั้นนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ด้านการศึกษาการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วในด้านต่างๆ คือ ด้านอารมณ์ สังคม และร่างกาย ตลอดจนเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาอีกด้วย (บุญจิตต์ ณ ลำเลียง 2512: 10)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การติดตามผลการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา น่าจะสนองตอบ จุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาเข้ากับสังคมและสถานที่ทำงาน
3. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษา
4. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะนำไปปรับปรุงหลักสูตรและการสอน
5. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะนำไปปรับปรุงบริการต่างๆ ในสถาบันการศึกษา
6. เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการให้บริการแนะแนวในสถาบันการศึกษา
7. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันศึกษากับชุมชนและผู้ประกอบการ ซึ่งเป็น นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา

ในการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามผลนั้น อาจใช้การสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามก็ได้ ทั้งนี้ เฟรชท์ลิช (Froehlich 1959: 309) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ดังนี้

1. แบบสอบถามจะต้องกะทัดรัดไม่รบกวนเวลาของผู้ตอบมากเกินไป
2. เนื้อหาของแบบสอบถามจะต้องเกี่ยวข้องกับกระดำเนิการของสถานศึกษาโดยตรง และ ข้อมูลที่ได้มา สถานศึกษานั้นๆ จะต้องวิเคราะห์ได้โดยไม่ลำบาก
3. ควรเน้นการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้วเพราะข้อมูล ส่วนนี้จะหาได้ยากจากแหล่งอื่น

บัณฑิตกับการมีงานทำ

เนื่องจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ถือได้ว่าเป็นการศึกษาระดับสูงสุดในบรรดาการศึกษา 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา นอกจากนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ อุดมศึกษา ยังถือว่า มีวิสัย วุฒิภาวะ และประสบการณ์ความรู้พร้อมที่จะประกอบอาชีพในระดับสูงได้ แล้ว ดังนั้นเป้าหมายที่สำคัญของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยก็คือการมีงานทำ รองลงไปก็คือการศึกษาต่อนั่นเอง

การหางานทำในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเริ่มมีความลำบากมากขึ้น ด้วยเหตุ 2 ประการเป็นสำคัญคือ ตำแหน่งหน้าที่ในระบบราชการมีน้อยลง และ ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทำให้มีการจ้างงานในภาคเอกชนน้อยลง และจากการที่ตลาดรองรับแรงงานของบัณฑิตได้เปลี่ยนจากระบบราชการมาเป็นภาคเอกชนแล้ว เมื่อการจ้างงานในภาคเอกชนมีการชะลอตัวลงดังรายงานของทบวงมหาวิทยาลัย (สุเมธ แยม์นุ่น: 2540) ปรากฏว่าในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539

ภาวะการไม่มีงานทำของบัณฑิตสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 34.17 ดังนั้น จึงอาจเป็นความจำเป็นที่เด่นชัดมากขึ้นว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยควรมีแนวโน้มที่จะต้องประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น (วิจิตร ศรีธำณ: 2533)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537: 28-31) ได้ทำการศึกษาภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของผู้จบอุดมศึกษาทั้งที่อยู่ในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาปรากฏว่าในส่วน of สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในความดูแลของทบวงมหาวิทยาลัยนั้น ผู้สำเร็จการศึกษา สาขานิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ไม่ได้งานทำอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์ ได้งานทำอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่น่าสนใจคือสถาบันการศึกษานอกชนนั้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์ แพทย์และวิชาที่เกี่ยวข้อง และวิศวกรรมศาสตร์ ได้งานทำร้อยละ 100 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำส่วนใหญ่จะได้ทำงานในบริษัทเอกชน ถัดลงไปคือการทำงานในส่วนราชการ และอันดับที่สามคือประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งแนวโน้มของการทำงานในบริษัทเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่การได้งานทำในส่วนราชการลดลงเรื่อยๆ จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สำคัญของการไม่ได้งานทำของบัณฑิตก็คือ การที่บัณฑิตยังไม่ประสงค์จะทำงานและต้องการศึกษาต่อ และอีกส่วนหนึ่งก็คือในระหว่างที่บัณฑิตให้ ข้อมูลนั้น เขายังอยู่ในระหว่างรอฟังคำตอบจากหน่วยงานอยู่

สุมาลี ปวีณปาณีญ (Paveanbampen 1978, อ้างอิงจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2537: 30-31) ได้ศึกษาการได้งานทำและการว่างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตั้งแต่รุ่น 1-22 (พ.ศ. 2509-2530) ผลการวิจัยปรากฏว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีอัตราการว่างงานมากที่สุดถึงร้อยละ 33.67 ส่วนสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอัตราการว่างงานร้อยละ 18.08 ในขณะที่บัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการว่างงานน้อยที่สุดคือเพียงร้อยละ 1.93 และเมื่อพิจารณาในแง่ของการได้งานทำผลปรากฏว่า บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพได้งานทำมากที่สุดคือร้อยละ 94.53 กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้งานทำอยู่ในอันดับรองลงไปคือร้อยละ 75.53 ส่วนสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้งานทำร้อยละ 63.03

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2540: 5) ทำการสำรวจภาวะการทำงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ปรากฏผลดังนี้ (แสดงผลเฉพาะคณะที่บัณฑิตได้งานทำสูงสุด 8 อันดับแรก)

1. คณะแพทยศาสตร์	99.33%
2. คณะทันตแพทยศาสตร์	97.78%
3. คณะเภสัชศาสตร์	97.50%
4. คณะสัตวแพทยศาสตร์	88.33%

5. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	74.75%
6. คณะสหเวชศาสตร์	74.19%
7. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	65.88%
8. คณะวิศวกรรมศาสตร์	56.88%

ซึ่งจากผลการสำรวจดังกล่าวจะเห็นว่าบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพได้งานทำอยู่ในระดับมากกว่าบัณฑิตทางด้านสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเมื่อพิจารณาแหล่งงานของบัณฑิตที่ได้งานทำปรากฏว่า แหล่งงานใหญ่ที่สุดคือภาคเอกชน (61.87%) รองลงไปคือ ภาคราชการ (21.93%) ประกอบอาชีพอิสระและรัฐวิสาหกิจใกล้เคียงกันคือ 5.33% และ 3.91% ตามลำดับ สำหรับบัณฑิตที่ยังไม่ได้งานทำนั้นสาเหตุเหตุดังนี้ มากที่สุดคือรอฟังคำตอบจากหน่วยงาน 51.76% รองลงไปคือ หางานทำไม่ได้ 19.49% และบัณฑิตที่ยังไม่ประสงค์จะทำงานคิดเป็น 14.70%

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2541: 3-5) รายงานภาวะการมีงานทำของ บัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ปรากฏว่าบัณฑิตทั้งหมดได้งานทำ 75.46% ยังไม่ได้งานทำ 20% และ ศึกษาต่อ 4.61% เมื่อพิจารณาภาวะการมีงานทำจำแนกเป็นรายคณะปรากฏผลดังนี้

1. คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม	100%
2. คณะวิศวกรรมศาสตร์	79.67%
3. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	77.38%
4. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	71.25%
5. คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์	63.29%

เมื่อพิจารณาถึงแหล่งงานของบัณฑิตที่ได้งานทำปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นแหล่งงานในภาคเอกชน ยกเว้นบัณฑิตจากคณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด ส่วนแหล่งงานในภาคราชการและรัฐวิสาหกิจนั้นอยู่ในระดับใกล้เคียงกันแต่น้อยกว่าภาคเอกชนมาก ส่วนสาเหตุของการไม่ได้งานทำของบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุดคือยังหางานทำไม่ได้ ส่วนบัณฑิตจากวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมนั้น ยังไม่ได้งานทำเพราะกำลังรอคำตอบจากหน่วยงานมากที่สุด

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2541: 10-14) ทำการศึกษาภาวะการหางานทำและความคิดเห็นของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ปรากฏผลดังนี้ ได้งานทำ 81.7% ไม่ได้งานทำ 11.0% และศึกษาต่อ 7.3% เมื่อพิจารณาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตแต่ละกลุ่มสาขาวิชาปรากฏว่าบัณฑิตกลุ่มสาขา

วิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพได้งานทำมากที่สุดถึง 98.5% รองลงไปที่คือกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 74.0% และหากพิจารณาเฉพาะในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะปรากฏผลดังนี้

1. คณะอุตสาหกรรมเกษตร	97.1%
2. คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม	87.5%
3. คณะวิศวกรรมศาสตร์	82.7%
4. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	74.5%
5. คณะวิทยาศาสตร์	66.7%
6. คณะทรัพยากรธรรมชาติ	62.7%

บัณฑิตที่ได้ทำงานรุ่นนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคเอกชน (45.2%) รองลงไปที่อยู่ในภาคราชการ 40.1% การประกอบอาชีพอิสระน้อยมากไม่เกิน 2.6%

จากรายงานภาวะการทำงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2539 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2541: 3 14 27 30) ปรากฏว่า บัณฑิตได้งานทำ 74.46% ยังไม่ได้งานทำ 25.54%

เมื่อพิจารณาภาวะการได้งานทำของบัณฑิตรุ่นนี้แยกเป็นคณะแล้วปรากฏผลดังนี้

1. คณะวิศวกรรมศาสตร์	84.58%
2. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	68.81%
3. คณะวิทยาศาสตร์	66.17%
4. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	56.52%
5. คณะเทคโนโลยีการเกษตร	55.27%

สำหรับในหมู่บัณฑิตที่ยังไม่ได้งานทำนั้นพบสาเหตุว่า 30.78% ทำงานไม่ได้ และ 21.83% อยู่ในระหว่างรอฟังคำตอบจากหน่วยงาน

ในเรื่องของแหล่งงานของบัณฑิตที่ได้งานทำนั้นมากกว่า 80% อยู่ในภาคเอกชน รองลงไปที่คือรัฐวิสาหกิจประมาณ 12.19% แหล่งงานในภาคราชการนั้นมีเพียง 2.22% สำหรับบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ และ 1.32% สำหรับบัณฑิตเทคโนโลยีการเกษตร ส่วนอาชีพอิสระนั้นมีไม่ถึง 2%

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวได้นำเสนอมาปรากฏว่าบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอัตราการได้งานทำอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งในบรรดาบัณฑิตที่ได้งานทำนั้นส่วนใหญ่จะทำงานทำในบริษัทเอกชน การได้งานทำในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานราชการมีอยู่เพียงเล็กน้อย

คุณภาพของบัณฑิตกับการมีงานทำ

ตามแนวคิดทางการศึกษานั้นนิสิตนักศึกษาควรจะได้รับพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งสามด้านของการศึกษาคือ พุทธิศึกษา (Cognitive domain) ทักษะพิสัย (Psychomotor domain) และจิตพิสัยหรือด้านทัศนคติและค่านิยม (Affective domain) และสังคมปัจจุบันที่ต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ ทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม พร้อมจะเป็นแกนนำให้แก่สังคมและมุ่งทำประโยชน์ต่อส่วนรวม (เกษม สุวรรณกุล: 2534) แต่เป็นที่น่าเสียดายที่สถาบันอุดมศึกษาของไทยยังไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยและบุคลิกภาพของบัณฑิต (Affective Domain) เท่าที่ควร (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2537 : 2) นอกจากนั้นการให้การศึกษายังไม่ได้ชี้แนะให้บุคคลรู้จักการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ถูกต้อง และสามารถฝึกฝนพัฒนาตนเองจนถึงความสมบูรณ์ของความเป็นมนุษย์ ทั้งๆ ที่มันควรจะเป็นแก่นสารของหน้าที่ของการศึกษาเสียด้วยซ้ำไป (พระเทพเวที ประยูร ญาคูโต: 2534)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537) ทำการศึกษาและพบว่าการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม โดยการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ทำการศึกษาในระดับปริญญาตรี เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมเสริมวิชาการ กิจกรรมบริการชุมชน กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม จะช่วยให้นิสิตนักศึกษามีโลกทัศน์กว้าง รู้จักแก้ปัญหา มีระบบในการคิด มีเหตุผลในการกระทำการต่างๆ รู้รับผิดชอบ รู้จักต่อสู้ช่วยตัวเอง รู้จักละเว้นในสิ่งไม่ดี และสามารถใช้ชีวิต และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับในสังคมอีกด้วย แต่ยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งมีความเชื่อว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะทำให้ผลการเรียนตกต่ำ ทั้งๆ ที่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น หากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นกระทำด้วยความพอดีหรือรู้จักแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และจากการติดตามผลการทำงานของบัณฑิตยังพบด้วยว่า การเคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมบันเทิง ในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความก้าวหน้าในการทำงานที่ระดับนัยความสำคัญ 0.05 และยังพบด้วยว่าบัณฑิตที่ได้งานทำในช่วง 6 เดือนแรกหลังจาจบการศึกษามีการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามากกว่ากลุ่มบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531) ได้ทำการศึกษาคูณภาพบัณฑิตและปัจจัยส่งผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการสอบถามผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีคุณภาพในด้านต่างๆ ต่อไปนี้อยู่ในระดับสูงคือ ความรู้ความสามารถในงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบในงาน ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีลักษณะใฝ่รู้งาน ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิตต่างๆ นั้นปรากฏว่า ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมและพฤติกรรมการเรียนส่งผลกระทบต่อความรู้ความ

สามารถในการปฏิบัติงาน เพศ พฤติกรรมการเรียนและการใช้เวลาขณะเป็นนิสิต ส่งผลต่อความสามารถในการดำรงตำแหน่งหัวหน้า คุณภาพของอาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษาส่งผลต่อคุณภาพด้านการมีคุณธรรมและคุณภาพของอาจารย์กับการเป็นผู้นำนิสิตระดับคณะส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน

ทบทวมหาวิทยาลัย (2530) ได้ทำการศึกษาลักษณะของบัณฑิตโดยศึกษาจากความต้องการของนายจ้าง ผลการศึกษาปรากฏว่านายจ้างในภาครัฐบาลต้องการให้บัณฑิตมีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่นายจ้างในภาคเอกชนต้องการให้บัณฑิตมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์เป็นอันดับหนึ่ง ส่วนความต้องการในด้านบุคลิกภาพของบัณฑิตนั้นนายจ้างทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชนมีความต้องการเหมือนกันคือความต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ ขยันอดทน มนุษย์สัมพันธ์ ความเป็นผู้นำ และร่างกายแข็งแรงแคล้วคล่องว่องไว และจากการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่ได้ทำงานแล้วปรากฏว่าบัณฑิตสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้ดี มีความรับผิดชอบสูงและมีความซื่อสัตย์

สมเกียรติ ชอบผล (2535) ทำการศึกษาการเข้าสู่กำลังแรงงานของบัณฑิตสาขานิติศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2525 จากมหาวิทยาลัยปิคนกรุงเทพมหานครพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่กำลังแรงงานของบัณฑิตด้านคุณลักษณะส่วนตัวของบัณฑิตคือการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ทำการศึกษาระดับปริญญาตรี

ประกอบ คุปรัตน์ (2529) ได้อธิบายถึงลักษณะของบัณฑิตที่ถือว่ามีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ควรประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการต่อไปนี้

1. Right	รู้จักสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น
2. Reason	รู้จักเหตุรู้จักผล
3. Responsibility	รับผิดชอบต่อบทบาทของตนเองทั้งต่อครอบครัว ต่อการงาน และต่อสังคม
4. Relation	รู้จักความสัมพันธ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์กับมนุษย์ รู้จักให้รู้จักรับ เข้าใจความนึกคิดของผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกันได้

ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณและคณะ (2535) ได้ทำการประเมินภาพรวมของคุณภาพการทำงาน ของบัณฑิตโดยผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิต ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. สิ่งที่นายจ้างมีความพึงพอใจบัณฑิตในระดับมากคือ ความรู้ความสามารถในวิชาที่จบ ความกระตือรือร้นและความพร้อมที่จะรับงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ และความมีวินัย

2. สิ่งที่น่าขำหรือผู้บังคับบัญชาปรารถนาในคุณลักษณะของบัณฑิตเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้คือ การมีความรู้ดี รู้รอบและรู้จริง การมีความรับผิดชอบ การมีความขยันและอดทน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีความซื่อสัตย์ และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ (2532) ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการ โดยจำแนกนายจ้างออกเป็นภาครัฐบาลและภาคเอกชน ผลการศึกษปรากฏดังนี้

นายจ้างภาครัฐบาลต้องการคุณสมบัติของบัณฑิตดังนี้

1. ความรู้พิเศษ : คอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ และการใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน
2. บุคลิกภาพ : ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้น ความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มนุษยสัมพันธ์ ความสุภาพเรียบร้อย
3. คุณลักษณะพิเศษ: ความรับผิดชอบสูง ความอดทน รักความก้าวหน้า ไหวพริบ ความคิดริเริ่ม ความรู้รอบตัว โลกทัศน์กว้าง
4. คุณสมบัติอื่นๆ : สุขภาพดี แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว

ส่วนนายจ้างในภาคเอกชนต้องการบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. Helicopter Quality มองภาพรวมของเหตุการณ์หรือปัญหาได้ มองกว้าง มองไกล
2. Power of Analysis มีความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเหตุการณ์หรือปัญหาได้ คาดคะเนผลกระทบต่อเนื่องที่จะเกิดปัญหาต่างๆ ได้
3. Imagination มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสิ่งใหม่ๆ ได้ พยายามผลักดันตนเองให้เกิดความก้าวหน้าอยู่เสมอ
4. Sense of Reality อยู่บนโลกแห่งความเป็นจริง ไม่เพื่อเชื่อ คิดและทำในสิ่งที่เป็นไปได้
5. Human Relationship มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ นอกจากนั้นยังคาดหวังว่าบัณฑิตต้องมีความซื่อสัตย์ อดทน และขยันอีกด้วย

ฉลวย ชีวกิตติการ และคณะ (2540) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยศึกษาจากทัศนะของผู้จ้างงานหรือผู้บังคับบัญชาทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 477 หน่วยงาน ผลการวิจัยปรากฏว่านายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาประเมินว่า บัณฑิตของ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีคุณภาพดีในอันดับ 7 อันดับแรกดังนี้คือ ความประพุดติซึ่งหมายความว่า รวมถึงบุคลิกลักษณะ ท่วงทีวาจา การแต่งกายและการวางตัว ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้นเพื่อพัฒนาตนเอง ความอดทน ความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้บัญชาหรือนายจ้างเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยมีดังนี้ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ความมีมนุษยสัมพันธ์ และความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชาของตนเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของบัณฑิตกับการทำงานพบว่า นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา มีความคาดหวังว่าบัณฑิตจะมีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งทางด้านความรู้ในสาขาวิชาของตนเองอย่างแท้จริง มีทักษะต่างๆ ในการปฏิบัติงานทั้งทักษะทางกายและทักษะในการคิด ตลอดจนมีทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสม กล่าวคือมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ใฝ่เรียนรู้ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี โดยอาจสรุปความสามารถของบัณฑิตที่นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชามีความต้องการมากได้ดังนี้

1. ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา
2. ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้
3. ความรอบรู้ในสาขาวิชาของตนเอง
4. ความรับผิดชอบต่อบทบาทต่างๆ ของตนเอง
5. ความขยัน อดทน
6. ความกระตือรือร้น
7. ความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่
8. ความมีมนุษยสัมพันธ์
9. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
10. สุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2539 ในสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ เทคโนโลยีอาหาร วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมขนส่ง และวิศวกรรมโทรคมนาคม รวมทั้งสิ้นจำนวน 244 คน
2. อาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในสถาบันการศึกษาในประเทศไทยจำนวน 30 คน
3. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิตในสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายในประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 93 หน่วยงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งมีทั้งหมด 4 ชุดดังนี้

1. แบบรายงานภาวะการทำงานทำของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539 ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นเพื่อใช้ร่วมกันทุกสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตร การสอน และการจัดบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และคุณลักษณะของบัณฑิต

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตร การสอน และการจัดบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต และแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แบบสอบถามเหล่านี้เป็นแบบสอบถามแบบจัดอันดับคุณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ชนิด 6 อันดับคุณค่า หลังจากคณะผู้วิจัยได้จัดทำเป็นร่างแบบสอบถามแล้ว ได้ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารทุกระดับในมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี อาจารย์ และบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป ระดับผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ด้านเนื้อหา และรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะกลับคืนมาแล้ว คณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งก่อนจะนำออกไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการมีงานทำของบัณฑิตรุ่นนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการที่บัณฑิตมีเวลาในการหางานทำเพียงระยะเวลาดังแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม 2540 หรือระยะเวลา 5 เดือนเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แยกกระทำตามความแตกต่างกันของกลุ่มประชากรดังนี้

1. กลุ่มบัณฑิต คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากบัณฑิตโดยตรงในโอกาสที่บัณฑิตมารายงานตัวเพื่อเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรในเดือนตุลาคม 2540 ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2. กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษา คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางส่วนที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาและทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยตรง

3. กลุ่มนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์เป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกัน โดยมีเพียงบางส่วนที่ผู้วิจัยเดินทางไปพบนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชายังสถานที่ประกอบการโดยตรง เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตและศึกษาสภาพทั่วไปในการทำงานของบัณฑิตประกอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้กระทำการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและพัฒนาชุดคำสั่งของโปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จำนวนบัณฑิตทั้งหมดจำแนกตามปีการศึกษาที่จบและเพศ
2. จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจจำแนกตามสาขาวิชา
3. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ทำงานแล้ว ผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน และผู้ที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2539
4. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชาและสาเหตุ ประจำปีการศึกษา 2539
5. ค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้ที่ศึกษาต่อ ผู้ที่ได้งานทำ และผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา ประจำปีการศึกษา 2539
6. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ทำงานแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและประเภทของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2539
7. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ทำงานแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2539
8. จำนวนและร้อยละของผู้ที่ทำงานแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและเงินเดือนขั้นแรก ประจำปีการศึกษา 2539
9. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่กรอกแบบรายงาน จำแนกตามสาขาวิชาและปัญหาในการหางานทำ ประจำปีการศึกษา 2539
10. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชาและความพอใจในงาน ประจำปีการศึกษา 2539
11. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชาและสาเหตุของความไม่พอใจในงานที่ทำ ประจำปีการศึกษา 2539
12. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ จำแนกตามสาขาวิชาและการประยุกต์ใช้ความรู้กับหน้าที่การงาน ประจำปีการศึกษา 2539
13. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา เพศ และสาเหตุที่ยังไม่ได้ทำงาน
14. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2539
15. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาต่อ
16. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสถาบันการศึกษาที่เข้าทำการศึกษาต่อ ประจำปีการศึกษา 2539

17. จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อ จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยในการศึกษาต่อ
18. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อความสามารถในการทำงานและคุณลักษณะของบัณฑิต
19. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
20. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน
21. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน
22. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
23. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
24. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและคุณลักษณะของบัณฑิต

โดยที่การจัดระดับความคิดเห็นของค่าเฉลี่ยนั้น คณะผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ซึ่งเทียบมาจากเกณฑ์มาตรฐานของจอห์น เบสต์ (John Best) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
5.40-6.00	มากที่สุด หรือ ดีที่สุด
4.20-5.39	มาก หรือ ดี
3.00-4.19	ปานกลาง
1.80-2.99	น้อย หรือ ไม่ดี
1.20-1.79	น้อยที่สุด หรือ ไม่ดีเลย

สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น เนื่องจากความคิดเห็นหรือประเด็นเสนอแนะที่ได้มาส่วนใหญ่มีความถี่เพียงหนึ่งหรือสอง ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้รวบรวมจัดหมวดหมู่ไว้โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับค่าความถี่และไม่ได้แสดงค่าความถี่ไว้ในสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้แยกดำเนินการเป็น 4 ส่วนคือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการมีงานทำตามแบบของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งมีข้อมูลจากบัณฑิตจำนวน 318 คน

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ซึ่งมีข้อมูล 76 ชุด

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการเรียนของบัณฑิต โดยมีข้อมูลจากอาจารย์ 26 ท่าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน อาจารย์ผู้สอน การอำนวยความสะดวกในการเรียน การบริการของหอพักนักศึกษา และกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งมีข้อมูล 238 ชุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอ โดยตารางและคำอธิบายผลการวิเคราะห์กำกับตารางต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตทั้งหมด ปีการศึกษา 2539 จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	163	68.49
หญิง	75	31.51
รวม	238	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 และกรอกแบบสำรวจมีจำนวนทั้งสิ้น 238 คน เป็นชาย 163 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 68.49 เป็นหญิง 75 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 31.51

ตารางที่ 2 จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ จำแนกตามสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	จำนวนบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ	ร้อยละของบัณฑิตที่กรอกแบบสำรวจ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	56	54	96.43
1.1 เทคโนโลยีการผลิตพืช	15	15	100.00
1.2 เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	18	18	100.00
1.3 เทคโนโลยีอาหาร	23	21	91.30
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	188	184	97.87
2.1 วิศวกรรมเครื่องกล	28	28	100.00
2.2 วิศวกรรมไฟฟ้า	32	31	96.88
2.3 วิศวกรรมขนส่ง	29	29	100.00
2.4 วิศวกรรมโทรคมนาคม	78	75	96.15
2.5 วิศวกรรมเคมี	14	14	100.00
2.6 วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	7	7	100.00
รวม	244	238	97.54

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าในบรรดาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 และกรอกแบบสำรวจ จำนวน 238 คนนั้น จำแนกเป็นบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 54 คน และกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์จำนวน 184 คน สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมมีบัณฑิตมากที่สุด จำนวน 75 คน รองลงไปคือสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าจำนวน 31 คน ส่วนสาขาวิชาที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาในคราวนี้น้อยที่สุด คือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว ผู้ที่ยังไม่ได้งานทำ และผู้ที่ศึกษาต่อ ประจำปีการศึกษา 2539

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	ได้งานทำแล้ว		ยังไม่ได้งานทำ		ศึกษาต่อ		จำนวนบัณฑิต
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ทั้งหมด
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	22	40.74	17	31.48	15	27.78	54
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	5	33.33	4	26.67	6	40.00	15
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	5	27.78	5	27.78	8	44.44	18
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	12	57.14	8	38.10	1	4.76	21
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	125	67.93	44	23.91	15	8.15	184
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	22	78.57	3	10.71	3	10.71	28
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	21	67.74	9	29.03	1	3.23	31
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	28	96.55	1	3.45	0	0.00	29
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	44	58.67	24	32.00	7	9.33	75
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	7	50.00	4	28.57	3	21.43	14
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	3	42.86	3	42.86	1	14.29	7
รวม	147	61.76	61	25.63	30	12.61	238

จากตารางที่ 3 แสดงว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 มีจำนวน 238 คน ในจำนวนนี้ได้งานทำ 147 คน คิดเป็นร้อยละ 61.76 ยังไม่ได้งานทำ 65 คน หรือร้อยละ 27.31 และทำการศึกษาคต่อ 26 คน หรือร้อยละ 10.92 ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานี้

เมื่อพิจารณาเป็นสำนักวิชาปรากฏว่า สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ 54 คน ได้งานทำ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74 ยังไม่ได้งานทำ 17 คน หรือร้อยละ 31.48 และศึกษาคต่อ 15 คน หรือร้อยละ 27.78 สำนักวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาจำนวน 163 คน ได้งานทำ 115 คน คิดเป็นร้อยละ 70.55 ยังไม่ได้งานทำ 37 คน คิดเป็นร้อยละ 22.69 และทำการศึกษาคต่อ 11 คน หรือร้อยละ 6.75 ของผู้สำเร็จการศึกษาในคราวนี้ ส่วนสำนักวิชาเทคโนโลยีทรัพยากรมีบัณฑิตสำเร็จการศึกษา 21 คน ได้งานทำ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 และทำการศึกษาคต่อ 2 คน หรือร้อยละ 14.29

เมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบจะเห็นว่า บัณฑิตจากสำนักวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมได้งานทำเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูงที่สุดคือ ร้อยละ 70.55 รองลงไปคือบัณฑิตจากสำนักวิชาเทคโนโลยีทรัพยากร ร้อยละ 42.86 และสำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตรร้อยละ 40.74 และหากพิจารณาในระดับสาขาวิชาจะพบว่า สาขาวิศวกรรมขนส่งมีบัณฑิตได้งานทำสูงสุดเมื่อเทียบกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในคราวนี้คือ ได้งานทำ 28 จาก 29 คน หรือร้อยละ 96.55 แต่ถ้าพิจารณาเป็นจำนวนบัณฑิตที่ได้งานทำปรากฏว่าสาขาวิศวกรรมโทรคมนาคมมีบัณฑิตได้งานทำมากที่สุดเป็นจำนวนถึง 44 คน

สำหรับบัณฑิตที่ทำการศึกษาคต่อ นั้น สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืชมีบัณฑิตทำการศึกษาคต่อเป็นเปอร์เซ็นต์สูงที่สุดถึงร้อยละ 40 ในขณะที่สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง และสาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมไม่มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในคราวนี้ทำการศึกษาคต่อเลย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุการไม่ได้ทำงาน ประจำปีการศึกษา 2539

สาเหตุการไม่ได้งานทำ กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	รอฟังคำตอบ		หางานทำไม่ได้		จะศึกษาต่อ		ไม่ระบุ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	5	33.33	8	25.00	1	12.50	2	33.33	16	26.23
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	2	13.33	1	3.13	0	0.00	0	0.00	3	4.92
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	1	6.67	3	9.38	1	12.50	0	0.00	5	8.20
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	2	13.33	4	12.50	0	0.00	2	33.33	8	13.11
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	10	66.67	24	75.00	7	87.50	4	66.67	45	73.77
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	0	0.00	1	3.13	1	12.50	1	16.67	3	4.92
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	1	6.67	4	12.50	4	50.00	1	16.67	10	16.39
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	33.33	2	3.28
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	7	46.67	15	46.88	2	25.00	0	0.00	24	39.34
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	0	0.00	3	9.38	0	0.00	0	0.00	3	4.92
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	13.33	1	3.13	0	0.00	0	0.00	3	4.92
รวม	15	100.00	32	100.00	8	100.00	6	100.00	61	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่ามีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 ที่ยังไม่ได้งาน
ทำมีจำนวน 61 คน เหตุผลส่วนใหญ่ของการไม่ได้ทำงานคือหางานทำไม่ได้มีจำนวน 32 คน 15 คน
อยู่ในระหว่างรอคำตอบ 8 คนมีเป้าหมายว่าจะทำการศึกษาต่อ มีอยู่ 6 คนที่ไม่ระบุเหตุผลใด ๆ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้ที่ทำงานมาแล้ว ผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน และผู้ที่ศึกษาต่อประจำปีการศึกษา 2539

สถานภาพการทำงาน	ทำงานแล้ว					ยังไม่ได้ทำงาน					ศึกษาต่อ					รวม	
	เกรดเฉลี่ย					เกรดเฉลี่ย					เกรดเฉลี่ย					จำนวน	ร้อยละ
	<3.00	3.00-3.50	>3.50	ไม่ระบุ	รวม	<3.00	3.00-3.50	>3.50	ไม่ระบุ	รวม	<3.00	3.00-3.50	>3.50	ไม่ระบุ	รวม		
จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	19	1	1	1	22	17	0	0	0	17	13	0	1	1	15	54	22.69
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	3	0	1	1	5	4	0	0	0	4	6	0	0	0	6	15	6.30
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	5	0	0	0	5	5	0	0	0	5	6	0	1	1	8	18	7.56
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	11	1	0	0	12	8	0	0	0	8	1	0	0	0	1	21	8.82
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	94	18	4	9	125	39	1	1	3	44	9	3	0	3	15	184	77.31
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	19	3	0	0	22	2	0	0	1	3	3	0	0	0	3	28	11.76
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	17	1	1	2	21	6	0	1	2	9	0	0	0	1	1	31	13.03
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	24	2	1	1	28	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	29	12.18
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	28	8	2	6	44	23	1	0	0	24	6	1	0	0	7	75	31.51
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	3	4	0	0	7	4	0	0	0	4	0	2	0	1	3	14	5.88
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	3	0	0	0	3	3	0	0	0	3	0	0	0	1	1	7	2.94
รวม	113	19	5	10	147	56	1	1	3	61	22	3	1	4	30	238	100.00

28

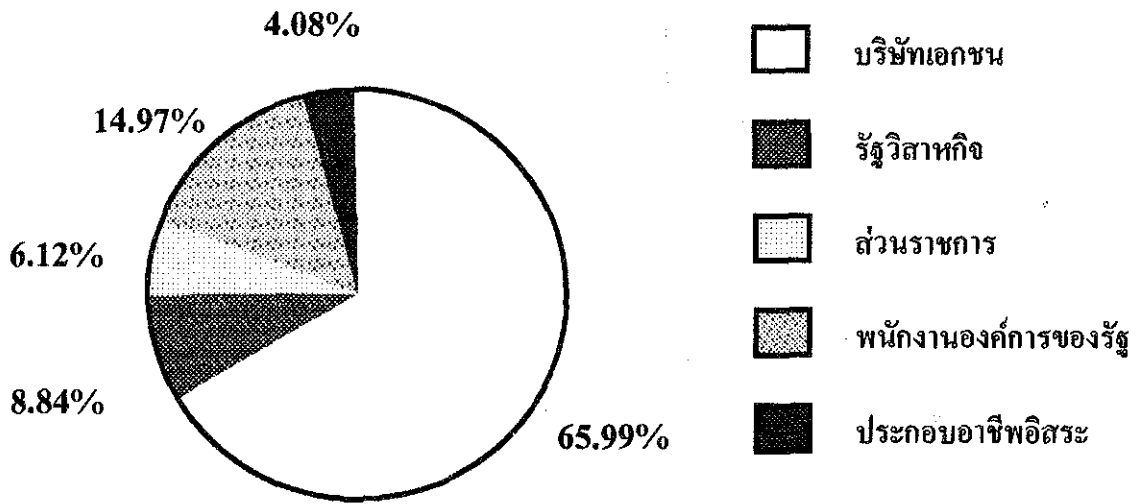
จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตที่ยังไม่ได้งานทำทั้งหมด 61 คน เป็นผู้ที่มีการเรียนเฉลี่ยคะแนนน้อยกว่า 3.00 ถึง 56 คน และเป็นผู้ที่มีการเรียนเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.00 เพียง 2 คนเท่านั้น โดยสามารถสรุปได้ว่าบัณฑิตที่มีการเรียนเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.00 มีจำนวน 30 คน ได้งานทำ 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ศึกษาต่อ 4 คน หรือร้อยละ 13 และไม่ได้งานทำเพียง 2 คน หรือร้อยละ 6.66 ในขณะที่บัณฑิตที่มีการเรียนเฉลี่ยคะแนนน้อยกว่า 3.00 นั้น มีจำนวน 191 คน ได้งานทำ 113 คน หรือร้อยละ 59.16 ไม่ได้งานทำ 56 คน หรือร้อยละ 29.32 และศึกษาต่อ 22 คน หรือร้อยละ 11.52

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานมาแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และประเภทหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2539

ประเภทหน่วยงาน กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	บริษัทเอกชน		รัฐวิสาหกิจ		ส่วนราชการ		พนักงานองค์การของรัฐ		อาชีพอิสระ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	13	13.40	1	7.69	2	22.22	6	27.27	0	0.00	22	14.97
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	3	3.09	1	7.69	0	0.00	1	4.55	0	0.00	5	3.40
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	3	3.09	0	0.00	1	11.11	1	4.55	0	0.00	5	3.40
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	7	7.22	0	0.00	1	11.11	4	18.18	0	0.00	12	8.16
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	84	86.60	12	92.31	7	77.78	16	72.73	6	100.00	125	85.03
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	14	14.43	1	7.69	0	0.00	5	22.73	2	33.33	22	14.96
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	13	13.40	5	38.46	1	11.11	1	4.55	1	16.67	21	14.29
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	19	19.59	2	15.39	1	11.11	5	22.73	1	16.67	28	19.05
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	29	29.90	4	30.77	5	55.56	4	18.18	2	33.33	44	29.93
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	7	7.22	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7	4.76
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	2.06	0	0.00	0	0.00	1	4.55	0	0.00	3	2.04
รวม	97	100.00	13	100.00	9	100.00	22	100.00	6	100.00	147	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ในบรรดาบัณฑิตที่ได้งานทำและให้ข้อมูลในเรื่องนี้ 147 คนนั้นได้ทำงานกับหน่วยงานที่เป็นบริษัทเอกชน 97 คน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 13 คน ส่วนราชการ 9 คน พนักงานองค์การของรัฐ 22 คน และประกอบอาชีพอิสระ 6 คน ในการได้งานทำกับบริษัทเอกชนนั้น แบ่งเป็นบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรร้อยละ 13.40 และบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ร้อยละ 86.60 โดยมีบัณฑิตจากสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมมากที่สุดถึง 44 คน หรือร้อยละ 29.93 ส่วนที่ได้งานทำในหน่วยงานราชการจำนวน 9 คนนั้น เป็นบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรจำนวน 2 คน หรือร้อยละ 22.22 และเป็นบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 7 คน หรือร้อยละ 77.78

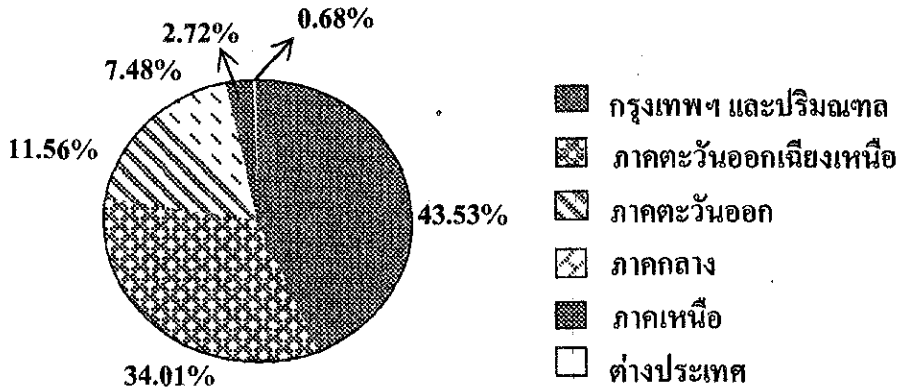

จากแผนภูมิที่ 1 แสดงว่าบัณฑิตที่ได้งานทำในบริษัทเอกชนมีร้อยละ 65.99 คิดเป็นสัดส่วนใหญ่ที่สุด ส่วนบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอิสระคิดเป็นร้อยละ 4.08 ซึ่งเป็นสัดส่วนเล็กที่สุด

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชาและภูมิภาคที่ตั้งของหน่วยงาน ประจำปีการศึกษา 2539

จังหวัด/ภาค	กรุงเทพฯ		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	9	14.06	3	27.27	2	11.76	1	25.00	6	12.00	1	100.00	22	14.97
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	1	1.56	2	18.18	0	0.00	0	0.00	2	4.00	0	0.00	5	3.40
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	3	4.69	0	0.00	0	0.00	1	25.00	1	2.00	0	0.00	5	3.40
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	5	7.81	1	9.09	2	11.76	0	0.00	3	6.00	1	100.00	12	8.16
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	55	85.94	8	72.73	15	88.24	3	75.00	44	88.00	0	0.00	125	85.03
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	4	6.25	4	36.36	4	23.53	1	25.00	9	18.00	0	0.00	22	14.97
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	9	14.06	1	9.09	6	35.29	0	0.00	5	10.00	0	0.00	21	14.29
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	13	20.31	1	9.09	0	0.00	0	0.00	14	28.00	0	0.00	28	19.05
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	25	39.06	0	0.00	2	11.76	2	50.00	15	30.00	0	0.00	44	29.93
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	2	3.13	2	18.18	3	17.65	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7	4.76
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	2	3.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	2.00	0	0.00	3	2.04
รวม	64	100.00	11	100.00	17	100.00	4	100.00	50	100.00	1	100.00	147	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าจากข้อมูลที่ได้จากบัณฑิตที่ได้อ่านทำจำนวน 147 คนนั้น เป็นหน่วยงานที่อยู่ในบริเวณกรุงเทพฯ และปริมณฑล 64 คน รองลงไปที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 50 คน และอยู่ในภาคเหนือน้อยที่สุดคือ 4 คน

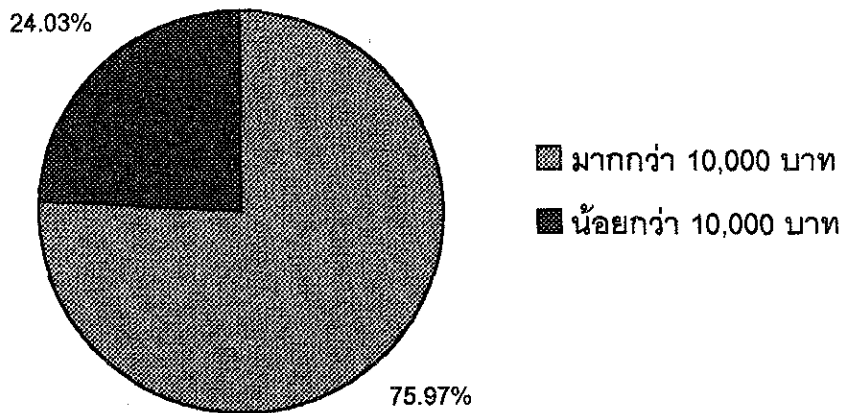
จากแผนภูมิที่ 2 แสดงให้เห็นว่าที่ทำงานของบัณฑิตอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุดถึง 43.53% รองลงไปที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 34.01% ภาคตะวันออก 11.56% ส่วนภาคกลาง และภาคเหนือมี 7.48% และ 2.72% ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีบัณฑิตที่ได้อ่านทำในต่างประเทศ 1 คน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้งานทำแล้ว จำแนกตามสาขาวิชา และเงินเดือนขั้นแรก ประจำปีการศึกษา 2539

เงินเดือนขั้นแรก (บาท)	< 10,000		10,000-11,999		12,000-13,999		14,000 ขึ้นไป		จำนวนบัณฑิต ทั้งหมด
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	15	78.95	2	10.53	2	10.53	0	0.00	19
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	5	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	4	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	6	60.00	2	20.00	2	20.00	0	0.00	10
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	16	14.55	10	9.09	21	19.09	63	57.27	110
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	4	21.05	2	10.53	4	21.05	9	47.37	19
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	3	17.65	3	17.65	3	17.65	8	47.06	17
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	1	4.00	5	20.00	7	28.00	12	48.00	25
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	7	17.95	0	0.00	6	15.38	26	66.67	39
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	0	0.00	0	0.00	1	14.29	6	85.71	7
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	1	33.33	0	0.00	0	0.00	2	66.67	3
รวม	31	24.03	12	9.30	23	17.83	63	48.84	129 *

หมายเหตุ * ยอดรายการรวมไม่เท่ากับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด (147 ราย) เนื่องจากมีผู้ไม่ระบุ จำนวน 18 ราย

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าจากจำนวนบัณฑิตที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเงินเดือนขั้นแรกมาจำนวน 129 คนนั้น เป็นผู้ได้รับเงินเดือนมากกว่า 14,000 บาท มากที่สุดคือจำนวน 63 คน หรือร้อยละ 48.84 ของบัณฑิตทั้งหมด ส่วนบัณฑิตที่ได้เงินเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 31 คน หรือร้อยละ 24.03 ซึ่งครึ่งหนึ่งของบัณฑิตที่ได้เงินเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท เป็นบัณฑิตจากกลุ่มวิชาเทคโนโลยีการเกษตร หรือหากพิจารณาเฉพาะบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนมากกว่า 10,000 บาท จะมีจำนวนทั้งสิ้น 98 คน หรือร้อยละ 75.97

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่กรอกแบบรายงาน จำแนกตามสาขาวิชา และปัญหาในการหางานทำ ประจำปีการศึกษา 2539

ปัญหาของกรทำงานทำ	ไม่มีปัญหา		ปัญหาในการหางานทำ															
			หางานถูกใจไม่ได้		เงินเดือนน้อย		ไม่ทราบแหล่งงาน		หน่วยงานไม่ต้องการ		ตอบรับทำงานไม่ได้		ขาดคุณสมบัติ		ขาดทุน/เงินค่าประกัน		ต้องสอบจึงไม่สมัคร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	38	22.89	10	28.57	14	50.00	0	0.00	3	20.00	0	0.00	7	18.42	3	25.00	2	18.18
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	9	5.42	4	11.43	4	14.29	0	0.00	3	20.00	0	0.00	2	5.26	1	8.33	0	0.00
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	15	9.04	2	5.71	4	14.29	0	0.00	0	0	0	0.00	2	5.26	1	8.33	1	9.09
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	14	8.43	4	11.43	6	21.43	0	0.00	0	0	0	0.00	3	7.89	1	8.33	1	9.09
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	128	77.11	25	71.43	14	50.00	1	100.00	12	80.00	1	100.00	31	81.58	9	75.00	9	81.82
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	21	12.65	4	11.43	2	7.14	0	0.00	2	13.33	0	0.00	2	5.26	1	8.33	1	9.09
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	29	17.47	4	11.43	4	14.29	1	100.00	3	20.00	0	0.00	3	7.89	3	25.00	2	18.18
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	24	14.46	0	0.00	2	7.14	0	0.00	0	0	0	0.00	2	5.26	1	8.33	0	0.00
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	40	24.10	12	34.29	3	10.71	0	0.00	6	40.00	0	0.00	20	52.63	4	33.33	6	54.55
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	11	6.63	3	8.57	1	3.57	0	0.00	1	6.67	1	100.00	3	7.89	0	0.00	0	0.00
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	3	1.81	2	5.71	2	7.14	0	0.00	0	0	0	0.00	1	2.63	0	0.00	0	0.00
รวม	166	100.00	35	100.00	28	100.00	1	100.00	15	100.00	1	100.00	38	100.00	12	100.00	11	100.00

หมายเหตุ ปัญหาในการหางานของบัณฑิตระบุได้ตั้งแต่ 1 - 3 ข้อ

จากตารางที่ 9 แสดงว่าบัณฑิตที่ไม่ประสบปัญหาในการหางานทำมีจำนวน 166 คน จากบัณฑิตทั้งหมด 238 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 69.75 ส่วนปัญหาในการหางานทำของบัณฑิตนั้น บัณฑิตระบุว่าปัญหาที่เกิดมากที่สุดคือขาดคนสนับสนุน รองลงไปคือหางานที่ถูกใจไม่ได้ และเงินเดือนน้อยตามลำดับ โดยที่มีผู้ระบุว่าไม่ทราบแหล่งงานและสอบเข้าทำงานไม่ได้เพียงอย่างละ 1 คนเท่านั้น บัณฑิตที่ระบุว่าไม่ทราบแหล่งงานเป็นบัณฑิตจากสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ส่วนบัณฑิตที่ระบุว่าสอบเข้าทำงานไม่ได้เป็นบัณฑิตจากสาขาวิชาวิศวกรรมเคมี

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และความพอใจในงาน
ประจำปีการศึกษา 2539

ความรู้ลึก กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	พอใจ		ไม่พอใจ		รวม จำนวน
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	19	86.36	3	13.64	22
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	4	80.00	1	20.00	5
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	5	100.00	0	0.00	5
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	10	83.33	2	16.67	12
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	105	88.98	13	11.02	120
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	17	77.27	5	22.73	22
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	18	94.74	3	5.26	21
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	25	92.59	2	7.41	27
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	38	92.68	3	7.32	41
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	4	66.67	2	33.33	6
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	3	100.00	0	0.00	3
รวม	124	87.32	18	12.68	142 *

หมายเหตุ * ยอดรายการรวมไม่เท่ากับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด (147 ราย) เนื่องจากมีผู้ไม่

ระบุ จำนวน 5 ราย

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตมีความพึงพอใจในงานจำนวน 124 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.32 ของผู้ให้ข้อมูล ส่วนบัณฑิตที่ไม่มีความพอใจในงานมีจำนวน 18 คน หรือร้อยละ 12.68 เมื่อเปรียบเทียบบัณฑิตที่มีความพอใจกับบัณฑิตที่ไม่มีความพอใจในงานระหว่างกลุ่มสาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร กับกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เห็นว่ามีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ 86.36 : 13.64 กับ 88.98 : 11.02 ตามลำดับ แต่หากพิจารณาลงไปถึงสาขาวิชาพบว่า บัณฑิตสาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้ามีสัดส่วนที่ดีที่สุดคือ 94.74 : 5.26 ในขณะที่บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีมีสัดส่วน ที่แสดงความไม่พอใจสูงสุดคือ 66.67 : 33.33 ส่วนบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืชมีสัดส่วนรองลงไปและใกล้เคียงกันคือ 77.27 : 22.73 และ 80 : 20 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้ออกงานทำ จำแนกตามสาขาวิชา และสาเหตุของความไม่พอใจในงานที่ทำ ประจำปีการศึกษา 2539

สาเหตุของความไม่พอใจในงานที่ทำ	ระบบงานไม่ดี		ผู้ร่วมงานไม่ดี		ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา		ค่าตอบแทนต่ำ		ขาดความก้าวหน้า		ไม่ระบุ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	0	0.00	0	0.00	1	20.00	2	22.22	0	0.00	19	14.73	22	14.97
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	11.11	0	0.00	4	3.10	5	3.40
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5	3.88	5	3.40
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	0	0.00	0	0.00	1	20.00	1	11.11	0	0.00	10	7.75	12	8.16
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	2	100.00	1	100.00	4	80.00	7	77.78	1	100.00	110	85.27	125	85.03
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	0	0.00	0	0.00	1	20.00	4	44.44	0	0.00	17	13.18	22	14.97
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	0	0.00	1	100.00	1	20.00	1	11.11	0	0.00	18	13.95	21	14.29
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	1	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	100.00	26	20.16	28	19.05
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	1	50.00	0	0.00	1	20.00	1	11.11	0	0.00	41	31.78	44	29.93
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	0	0.00	0	0.00	1	20.00	1	11.11	0	0.00	5	3.88	7	4.76
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3	2.33	3	2.04
รวม	2	100.00	1	100.00	5	100.00	9	100.00	1	100.00	129	100.00	147	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าสาเหตุแห่งความไม่พอใจในงานที่ถูกระบุมากที่สุดคือ ค่าตอบแทนต่ำ โดยที่บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลระบุสาเหตุนี้มากที่สุด สาเหตุแห่งความไม่พอใจในงานที่ได้รับการระบุงลงไปคือ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา ซึ่งพบในบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมโทรคมนาคม และวิศวกรรมเคมี สาขาวิชาละ 1 คนเท่านั้น ทั้งนี้บัณฑิตส่วนใหญ่ที่ได้งานทำมีความพอใจในงานอยู่แล้วจึงไม่ระบุสาเหตุของความไม่พอใจในงาน

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ได้ออกมาทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา และการประยุกต์ใช้ความรู้กับหน้าที่การงานประจำปีการศึกษา 2539

การประยุกต์ใช้ความรู้	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	3	13.64	9	40.91	6	27.27	3	13.64	1	4.55	22	15.71
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	0	0.00	2	40.00	2	40.00	0	0.00	1	20.00	5	3.57
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	2	40.00	0	0.00	2	40.00	1	20.00	0	0.00	5	3.57
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	1	8.33	7	58.33	2	16.67	2	16.67	0	0.00	12	8.57
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	23	19.49	49	41.53	41	34.75	2	1.69	3	2.54	118	77.86
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	8	36.36	6	27.27	5	22.73	0	0.00	3	13.64	22	15.71
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	3	15.79	8	42.11	8	42.11	0	0.00	0	0.00	19	13.57
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	5	18.52	11	40.74	10	37.04	1	3.70	0	0.00	27	19.29
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	6	14.63	20	48.78	14	34.15	1	2.44	0	0.00	41	29.29
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	0	0.00	2	33.33	4	66.67	0	0.00	0	0.00	6	4.29
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	1	33.33	2	66.67	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3	2.14
รวม	26	18.57	58	41.43	47	33.57	5	3.57	4	2.86	140 *	100.00

หมายเหตุ * ยอดรายการรวมไม่เท่ากับจำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด (147 ราย) เนื่องจากมีผู้ไม่ระบุ จำนวน 7 ราย

จากตารางที่ 12 แสดงว่าบัณฑิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ความรู้กับงานในหน้าที่ในระดับมาก เป็นจำนวน 58 คน หรือร้อยละ 41.43 ในระดับปานกลาง รองลงไปจำนวน 47 คน หรือร้อยละ 33.57 ในระดับมากที่สุดจำนวน 26 คน หรือร้อยละ 18.57 เมื่อพิจารณาการประยุกต์ใช้ความรู้กับงานในหน้าที่ในระดับมากและมากที่สุดจะพบว่ามีจำนวนถึง 84 คน หรือร้อยละ 60 ในขณะที่บัณฑิตซึ่งมีการประยุกต์ใช้ความรู้กับงานในหน้าที่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดมีเพียง 9 คน หรือร้อยละ 6.43 เท่านั้น

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน จำแนกตามสาขาวิชา เพศ และสาเหตุที่ยังไม่ได้งานทำ ประจำปีการศึกษา 2539

สาเหตุที่ยังไม่ได้งานทำ	หางานทำไม่ได้		รอฟังคำตอบจากหน่วยงาน		จะศึกษาต่อ		อื่นๆ		รวม			
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย		หญิง	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	3	5	1	4	1	0	0	2	5	13.51	11	45.83
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0.00	3	12.50
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	2	1	1	0	1	0	0	0	4	10.81	1	4.17
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	1	3	0	2	0	0	0	2	1	2.70	7	29.17
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	18	6	5	5	6	1	3	1	32	86.49	13	54.17
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	1	0	0	0	1	0	1	0	3	8.11	0	0.00
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	4	0	1	0	3	1	1	0	9	24.32	1	4.17
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	0	0	0	1	0	0	1	0	1	2.70	1	4.17
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	9	6	4	3	2	0	0	0	15	40.54	9	37.50
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	3	0	0	0	0	0	0	0	3	8.00	0	0.00
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	1	0	0	1	0	0	0	1	1	2.70	2	8.33
รวม	21	11	6	9	7	1	3	3	37	100.00	24	100.00

จากตารางที่ 13 สาเหตุที่ถูกกระบุมากที่สุดในการไม่ได้งานทำคือหางานทำไม่ได้ ซึ่งมีผู้ระบุถึง 32 คน จาก 61 คน หรือร้อยละ 52.46 ของผู้ให้ข้อมูล เมื่อพิจารณาในระดับสาขาวิชาพบว่า บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมให้ข้อมูลจำนวน 24 คน ระบุว่าหางานทำไม่ได้ 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 62.5 คน ส่วนเหตุผลที่ถูกระบุรองลงไปคือ รอฟังคำตอบจากหน่วยงานและจะศึกษาต่อ ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
ประจำปีการศึกษา 2539

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	เพศ		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	6	37.50	9	64.29	15	50.00
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	1	6.25	5	35.71	6	20.00
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	4	25.00	4	28.58	8	26.67
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	1	6.25	0	0.00	1	3.33
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	10	62.50	5	35.71	15	36.67
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	3	18.75	0	0.00	3	10.00
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	0	0.00	1	7.14	1	3.33
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	4	25.00	3	21.43	7	23.33
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	2	12.50	1	7.14	3	10.00
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	1	6.25	0	0.00	1	3.33
รวม	16	100.00	14	100.00	30	100.00

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อมีจำนวน 30 คน เป็นชาย 16 คน และเป็นหญิง 14 คน ในจำนวนนี้เป็นบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ 8 คน สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม 7 คน และสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช 6 คน สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีสาขาวิชาละ 3 คน สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า และสาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาละ 1 คน

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาต่อ

สาขาวิชาที่ศึกษาต่อ	จำนวน	ร้อยละ
1. เทคโนโลยีการผลิตพืช	7	23.33
2. เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	2	6.67
3. เทคโนโลยีอาหาร	1	3.33
4. เทคโนโลยีชีวภาพ	4	13.33
5. วิศวกรรมเครื่องกล	3	10.00
6. วิศวกรรมไฟฟ้า	7	23.33
7. วิศวกรรมเคมี	3	10.00
8. ชีววิทยาสัตว์	1	3.33
9. บริหารธุรกิจ	2	6.67
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตทำการศึกษาต่อในสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืชมากที่สุดเป็นจำนวน 7 คนเท่ากัน รองลงไปคือสาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพจำนวน 4 คน สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลและสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีจำนวน 3 คนเท่ากัน สาขาวิชาบริหารธุรกิจ 2 คน สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหารและชีววิทยาสัตว์สาขาวิชาละ 1 คน

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามสถาบันการศึกษาที่รับเข้า

สถาบันการศึกษาที่รับเข้า	จำนวน	ร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	14	46.67
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	11	36.67
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1	3.33
4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	3.33
5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1	3.33
6. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	1	3.33
7. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง	1	3.33
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตเข้าทำการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมากที่สุดเป็นจำนวน 14 คน รองลงไปคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 11 คน สำหรับสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันละ 1 คน

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตที่ศึกษาต่อ จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยในการศึกษาต่อ

กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา	เกรดเฉลี่ย		3.50 ขึ้นไป		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	3	60.00	9	69.23	12	66.67
1.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช	1	20.00	5	38.46	6	33.33
1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	2	40.00	3	23.08	5	27.78
1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร	0	0.00	1	7.69	1	5.56
2. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	2	40.00	4	30.77	6	33.33
2.1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	0	0.00	3	23.08	3	16.67
2.2 สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	1	20.00	0	0.00	1	5.56
2.3 สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2.4 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม	1	20.00	0	0.00	1	5.56
2.5 สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	0	0.00	1	7.69	1	5.56
2.6 สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	5	100.00	13	100.00	18 *	100.00

หมายเหตุ ยอดรายการรวมไม่เท่ากับจำนวนผู้ศึกษาต่อทั้งหมด (30 ราย) เนื่องจากมีผู้ไม่ระบุ จำนวน 12 ราย

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่ามีบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อระบุผลการเรียน ในขณะที่ทำการศึกษาต่อ 18 ราย ในจำนวนนี้ได้ผลการเรียนเฉลี่ย 3.00-3.49 จำนวน 5 ราย และมีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 จำนวน 13 ราย

ตารางที่ 18 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงาน
ของบัณฑิต

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยง เบนฯ	จำนวน(ราย)	ระดับ
1	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	4.80	0.75	76	มาก
2	ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.79	0.79	76	มาก
3	ความขยันหมั่นเพียร	4.78	0.76	76	มาก
4	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น	4.75	0.76	75	มาก
5	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.70	0.77	74	มาก
6	มารยาท	4.68	0.80	76	มาก
7	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.66	0.76	70	มาก
8	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.65	0.76	76	มาก
9	การพูดจา	4.64	0.82	75	มาก
10	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน	4.61	0.73	76	มาก
11	ความสามารถในการปรับตัว	4.60	0.74	75	มาก
12	ความตรงต่อเวลา	4.59	0.82	76	มาก
13	ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	4.59	0.76	66	มาก
14	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.57	0.74	75	มาก
15	การแต่งกาย	4.57	0.87	76	มาก
16	การรู้จักกาลเทศะ	4.56	0.81	75	มาก
17	ความสามารถในการปฏิบัติงานตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย	4.54	0.79	76	มาก
18	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคม	4.54	0.76	56	มาก
19	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล	4.41	0.82	75	มาก
20	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่	4.41	0.82	68	มาก
21	การรู้จักประมาณตน	4.38	0.70	73	มาก
22	ความสามารถในการประนีประนอม	4.36	0.87	67	มาก
23	ไหวพริบปฏิภาณ	4.34	0.76	74	มาก
24	ความหนักแน่นทางอารมณ์	4.33	0.86	67	มาก
25	มโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง	4.31	0.81	74	มาก
26	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์	4.28	0.84	74	มาก
27	ความคิดสร้างสรรค์	4.21	0.73	72	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน (ราย)	ระดับ
28	ความสามารถในการนำเสนอความคิด	4.21	0.65	72	มาก
29	ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน	4.15	0.70	74	ปานกลาง
30	ความสามารถในการประมวลความคิด	4.15	0.63	74	ปานกลาง
31	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.14	0.74	71	ปานกลาง
32	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น	4.13	0.82	67	ปานกลาง
33	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.10	0.83	72	ปานกลาง
34	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร	4.09	1.00	68	ปานกลาง
35	ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน	4.05	0.73	76	ปานกลาง
36	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ	3.99	0.73	71	ปานกลาง
37	ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ	3.94	0.79	68	ปานกลาง
38	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.64	0.86	61	ปานกลาง
39	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.64	0.92	63	ปานกลาง
40	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.56	0.89	61	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา		4.36	0.79	61	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตที่ได้อ่านทำทั้งกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากหรือระดับดี และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า คุณลักษณะที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียร การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น และความสามารถในการใช้ภาษาไทย ส่วนคุณลักษณะและความสามารถที่จัดอยู่ในกลุ่ม 5 อันดับท้ายจาก 40 ประเด็นได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ และความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษตามลำดับ โดยที่คุณลักษณะและความสามารถเหล่านี้ยังถูกจัดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 19 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน (คน)	ระดับ
1	ความซื่อตรงต่อหน้าที่	4.79	0.79	76	มาก
2	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น	4.75	0.76	75	มาก
3	การมีมารยาท	4.68	0.80	76	มาก
4	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน	4.66	0.76	70	มาก
5	การมีมนุษยสัมพันธ์	4.65	0.76	76	มาก
6	ความสามารถในการปรับตัว	4.60	0.74	75	มาก
7	ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	4.59	0.76	66	มาก
8	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.57	0.74	75	มาก
9	ความเหมาะสมในการแต่งกาย	4.57	0.87	76	มาก
10	การรู้จักกาลเทศะ	4.56	0.81	75	มาก
11	การรู้จักประมาณตน	4.38	0.70	73	มาก
	รวม	4.62	0.77	73	มาก

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในด้านทักษะการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอยู่ในระดับมากหรือระดับดี โดยที่คุณลักษณะที่เด่นชัดที่สุดคือ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น การมีมารยาท การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและการมีมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะในการสื่อความหมาย

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน (คน)	ระดับ
1	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.70	0.77	74	มาก
2	ความเหมาะสมในการพูดจา	4.64	0.82	75	มาก
3	ความสามารถในการนำเสนอความคิด	4.21	0.65	72	มาก
4	ความสามารถในการประมวลความคิด	4.15	0.63	74	ปานกลาง
5	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร	4.09	1.00	68	ปานกลาง
6	ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ	3.94	0.79	61	ปานกลาง
7	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	3.64	0.86	61	ปานกลาง
8	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.64	0.92	63	ปานกลาง
9	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	3.56	0.89	61	ปานกลาง
	รวม	4.06	0.81	67	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 แสดงว่าผู้บังคับบัญชาบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการด้านทักษะในการสื่อความหมายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ความเหมาะสมในการพูดจา และความสามารถในการนำเสนอความคิดอยู่ในระดับมากหรือดี ประเด็นทักษะอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะทักษะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ทั้งนี้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในหมวดนี้

ตารางที่ 21 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะในทางวิชาชีพ

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน (คน)	ระดับ
1	ความสามารถในการปฏิบัติงานตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย	4.54	0.79	76	มาก
2	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่	4.41	0.82	68	มาก
3	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล	4.31	0.81	74	มาก
4	การมีมโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง	4.41	0.82	75	มาก
5	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์	4.28	0.84	74	มาก
6	การมีความคิดสร้างสรรค์	4.21	0.73	72	มาก
7	การมีความรู้หรือหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน	4.15	0.70	74	ปานกลาง
8	การมีทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน	4.05	0.73	76	ปานกลาง
9	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ	3.99	0.73	71	ปานกลาง
	รวม	4.26	0.77	73	มาก

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงาน ด้านทักษะในทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากหรือระดับดี แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีคุณลักษณะและความสามารถ 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ การมีความรู้หรือหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน การมีทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ

ตารางที่ 22 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะในการจัดการ

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน (คน)	ระดับ
1	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	4.80	0.75	76	มาก
2	ความขยันหมั่นเพียร	4.78	0.76	76	มาก
3	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน	4.61	0.73	76	มาก
4	ความตรงต่อเวลา	4.59	0.82	76	มาก
5	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคม	4.54	0.76	56	มาก
6	ความสามารถในการประนีประนอม	4.36	0.87	67	มาก
7	ความมีไหวพริบปฏิภาณ	4.34	0.76	74	ปานกลาง
8	ความสามารถในการตัดสินใจ	4.14	0.74	71	ปานกลาง
9	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น	4.13	0.82	67	ปานกลาง
10	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.10	0.83	72	ปานกลาง
	รวม	4.44	0.78	71	มาก

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานด้านทักษะในการจัดการอยู่ในระดับมากหรือระดับดี และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าคุณลักษณะที่เด่นที่สุดคือ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและความขยันหมั่นเพียร ส่วนความสามารถที่อยู่ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ตารางที่ 23 แสดงคุณลักษณะในการทำงานทั้ง 4 ด้านของบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

	คุณลักษณะ	$\bar{X}$	ระดับ	%
1.	ทักษะการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น	4.62	มาก	77
2.	ทักษะในการจัดการ	4.44	มาก	74
3.	ทักษะในทางวิชาชีพ	4.26	มาก	71
4.	ทักษะในการสื่อความหมาย	4.06	ปานกลาง	67.67
	รวม	4.36	มาก	72.66

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นสูงที่สุด รองลงไปที่คือทักษะในการจัดการและทักษะในทางวิชาชีพตามลำดับ โดยที่ทักษะทั้งสามด้านนี้จัดอยู่ในระดับมากหรือระดับสูง ส่วนทักษะในการสื่อความหมายถูกจัดให้อยู่ในลำดับสุดท้าย และอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อคิดเป็นผลรวมแล้ว ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะในการทำงานในระดับมากหรือระดับสูง

ตารางที่ 24 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ
และความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยี
การเกษตร

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน(ราย)	ระดับ
1	การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น	4.62	0.51	8	มาก
2	การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค	4.57	0.53	7	มาก
3	การตรงต่อเวลา	4.55	0.72	9	มาก
4	ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้	4.44	0.72	9	มาก
5	ความขยันสม่ำเสมอ	4.44	0.72	9	มาก
6	ความทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ	4.25	0.70	8	มาก
7	การแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.16	0.75	6	ปานกลาง
8	การแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า	4.16	0.40	6	ปานกลาง
9	การจดคำบรรยาย	4.00	0.63	6	ปานกลาง
10	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงาน	4.00	1.00	5	ปานกลาง
11	การอ่านเอกสารภาษาไทย	3.88	0.78	9	ปานกลาง
12	การเขียนภาษาไทย	3.87	0.83	8	ปานกลาง
13	การทำรายงาน	3.85	0.90	7	ปานกลาง
14	การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ	3.77	0.66	9	ปานกลาง
15	ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.77	0.83	9	ปานกลาง
16	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล	3.75	1.03	8	ปานกลาง
17	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.62	0.91	8	ปานกลาง
18	พื้นฐานความรู้วิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	3.57	0.53	7	ปานกลาง
19	พื้นฐานความรู้วิชาเอก	3.55	0.52	9	ปานกลาง
20	การคิดค้นหาเหตุผล	3.44	0.52	9	ปานกลาง
21	การสรุปความ	3.44	0.52	9	ปานกลาง
22	พื้นฐานความคิดในการวิจัย	3.44	0.52	9	ปานกลาง
23	การตอบคำถามในการสอบ	3.42	0.78	7	ปานกลาง
24	การทำโครงการวิจัย	3.40	0.54	5	ปานกลาง
25	การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ	3.33	0.50	9	ปานกลาง
26	การตอบคำถามในการเรียน	3.28	0.95	7	ปานกลาง
27	การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ	3.28	0.48	7	ปานกลาง

ตารางที่ 24 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะ
และความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชา
เทคโนโลยีการเกษตร

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน(ราย)	ระดับ
28	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ	3.28	0.48	7	ปานกลาง
29	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.22	0.66	9	ปานกลาง
30	ความกล้าในการแสดงออก	3.22	0.97	9	ปานกลาง
31	การเขียนภาษาอังกฤษ	3.14	0.37	7	ปานกลาง
32	การซักถาม	3.11	1.16	9	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา		3.62	0.51	253	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรที่ทำการศึกษาต่อ
ได้รับการประเมินจากอาจารย์ที่ปรึกษาว่ามีคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาอยู่ในระดับ
ปานกลางโดยภาพรวม โดยที่ในรายละเอียดแล้วมีคุณลักษณะและความสามารถ 6 ด้านด้วยกัน ถูกจัด
อยู่ในระดับมากหรือระดับดี ได้แก่ การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น การไม่ยอมแพ้ต่อ
อุปสรรค การตรงต่อเวลา ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้ ความขยัน สม่ำเสมอ และความทุ่มเทเพื่อการทำงาน
วิชาการ ส่วนคุณลักษณะและความสามารถด้านอื่น ๆ จำนวน 26 ด้าน ถูกจัดอยู่ในระดับปานกลาง
โดยที่ 5 อันดับสุดท้ายใน 32 ด้านคือ การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ความกล้าในการแสดงออก การเขียนภาษาอังกฤษ และการซักถามตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรต่อหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัย

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับ
1	ก.ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร				
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป				
	- ความทันสมัย	4.24	0.86	54	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.17	0.72	53	ปานกลาง
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	3.96	0.80	54	ปานกลาง
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	3.86	0.70	53	ปานกลาง
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	3.77	0.83	54	ปานกลาง
	รวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	4.01	0.60	52	ปานกลาง
2	หมวดวิชาภาษาอังกฤษ				
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.85	0.85	54	มาก
	- ความทันสมัย	4.64	0.82	54	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.57	1.00	54	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.37	0.95	54	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.11	0.96	54	ปานกลาง
	รวมหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	4.51	0.74	54	มาก
3	หมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์				
	- ความทันสมัย	4.87	0.77	54	มาก
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.79	0.87	54	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.66	0.89	54	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.61	1.07	54	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.61	0.96	54	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์	4.71	0.80	54	มาก

ตารางที่ 25 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรต่อ
หลักสูตรของมหาวิทยาลัย

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน (ราย)	ระดับ
4	<u>หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก</u>				
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.94	0.81	54	มาก
	- ความทันสมัย	4.90	0.91	54	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.83	1.09	54	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.81	1.15	54	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.61	0.99	54	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก	4.82	0.89	54	มาก
5	<u>หมวดวิชาวิชาเอก</u>				
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	5.01	0.90	53	มาก
	- ความทันสมัย	4.92	0.89	53	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.84	1.15	53	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.81	1.07	53	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.75	0.99	53	มาก
	รวมหมวดวิชาวิชาเอก	4.87	0.92	53	มาก

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากในทุกประเด็นและทุกหมวดวิชา ยกเว้นหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปนี้บัณฑิตกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางในทุกประเด็น ยกเว้นในเรื่องความทันสมัยที่อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 26 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับ
อาจารย์ผู้สอน

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยง เบนฯ	จำนวน(ราย)	ระดับ
บ.ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน					
1	ความตั้งใจในการสอน	4.88	0.67	53	มาก
2	ความยุติธรรมในการประเมินผล	4.76	0.89	52	มาก
3	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา	4.72	0.89	54	มาก
4	ความตรงต่อเวลา	4.71	0.95	52	มาก
5	ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา	4.64	0.87	54	มาก
6	ความสามารถในการอธิบายหลักการและเหตุผล	4.59	0.83	54	มาก
7	การให้คำปรึกษาแนะนำนอกห้องเรียน	4.55	1.14	54	มาก
8	การมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา	4.44	1.01	52	มาก
9	ความเป็นประชาธิปไตย	4.35	1.07	51	มาก
10	ความเข้าใจในตัวผู้เรียน	4.11	1.12	51	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน		4.58	0.76	51	มาก

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและในรายละเอียด คงมีเพียงประเด็นความเข้าใจในตัวผู้เรียนเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ประเด็นที่บัณฑิตเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความตั้งใจในการสอน รองลงไปคือ ความยุติธรรมในการประเมินผล ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และความตรงต่อเวลาตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับการ
อำนวยความสะดวกในการเรียน

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ราย)	ระดับ
	อ.ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน				
1	สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ	4.63	0.85	54	มาก
2	เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ	4.61	0.94	54	มาก
3	สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย	4.57	0.76	54	มาก
4	การให้บริการในห้องปฏิบัติการ	4.35	0.89	54	มาก
5	การให้บริการในสถานพยาบาล	4.26	0.73	53	มาก
6	บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา	4.22	0.86	54	มาก
7	บริการสื่อที่สนับสนุนกรณีในห้องบรรยายต่างๆ	4.20	0.85	54	มาก
8	การให้บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย	4.18	0.99	54	ปานกลาง
9	บริการทุนเงินยืมฉุกเฉิน	4.16	0.88	50	ปานกลาง
10	เอกสารคำบรรยายประกอบการสอน	4.14	0.89	54	ปานกลาง
11	การให้บริการในสถานกีฬา	4.13	1.03	53	ปานกลาง
12	บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี	4.11	0.90	54	ปานกลาง
13	บริการทุนเงินยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล	4.10	0.94	49	ปานกลาง
14	บริการของโครงการสหกิจศึกษา	4.01	1.05	54	ปานกลาง
15	บริการแนะแนวการศึกษา	4.00	0.91	49	ปานกลาง
16	บริการหอสมุดกลาง (ศูนย์บรรณสารฯ)	3.98	0.96	52	ปานกลาง
17	บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ	3.98	0.91	50	ปานกลาง
18	บริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม	3.96	1.10	53	ปานกลาง
19	บริการรถเมล์	3.94	1.04	51	ปานกลาง
20	ตำราประกอบการเรียนการสอน	3.92	1.05	53	ปานกลาง
21	บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา	3.89	0.98	54	ปานกลาง
22	บริการงานทหาร	3.89	1.22	48	ปานกลาง
23	บริการนิติการ	3.87	1.08	48	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกฯ	4.19	0.56	46	ปานกลาง

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีความคิดเห็นว่าการอำนวยความสะดวกในการเรียนของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีประเด็นที่จัดอยู่ในระดับมาก 7 ประเด็น ได้แก่ สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย การให้บริการในห้องปฏิบัติการ การให้บริการในสถานพยาบาล การให้บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา และการบริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยายต่าง ๆ ส่วนบริการอื่น ๆ จัดอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 28 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับบริการ
หอพักนักศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ราย)	ระดับ
ง.ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา					
1	การนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอน	4.24	0.83	49	มาก
2	การศึกษาหรือทำงานในห้องพัก	4.08	0.78	49	ปานกลาง
3	การจัดบริการร้านอาหารเอกสารในหอพัก	3.93	0.83	48	ปานกลาง
4	การดูแลให้เป็นไปตามระเบียบหอพัก	3.90	0.93	50	ปานกลาง
5	การจัดบริการส่งเสริมในหอพักนักศึกษา	3.87	0.72	49	ปานกลาง
6	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะนำแนวทางในการศึกษา	3.87	0.81	48	ปานกลาง
7	การให้บริการข่าวสารในหอพัก	3.85	0.81	49	ปานกลาง
8	ความสะอาดของห้องน้ำ	3.84	0.88	50	ปานกลาง
9	การรักษาความปลอดภัยภายในหอพัก	3.84	0.88	50	ปานกลาง
10	บริการที่จอดรถ	3.79	0.92	48	ปานกลาง
11	ความสะดวกในการใช้ห้องอ่านหนังสือที่หอพัก	3.77	0.79	49	ปานกลาง
12	การจัดบริการขายอาหารในหอพัก	3.77	0.84	49	ปานกลาง
13	การจัดบริการร้านซักรีดในหอพัก	3.76	0.82	46	ปานกลาง
14	ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ในหอพัก	3.73	1.15	49	ปานกลาง
15	การจัดบริการขายของใช้จำเป็นในหอพัก	3.73	0.81	49	ปานกลาง
16	การให้บริการสาธารณูปโภคในหอพัก	3.71	0.89	49	ปานกลาง
17	การจัดบริการร้านเสริมสวยในหอพัก	3.68	0.72	47	ปานกลาง
18	การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก	3.66	1.02	50	ปานกลาง
19	การดูแลเรื่องความเจ็บป่วย	3.66	0.91	50	ปานกลาง
20	การดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือ	3.63	0.97	49	ปานกลาง
21	ความสะดวกในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ที่หอพัก	3.60	0.90	50	ปานกลาง
22	การให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ของที่ปรึกษาหอพัก	3.60	1.10	48	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการหอพัก		3.83	0.54	46	ปานกลาง

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีความคิดเห็นว่าบริการหอพักนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดก็พบว่ามีเพียงประเด็นการนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอนเท่านั้นที่อยู่ในระดับมากหรือดี ประเด็นอื่น ๆ นอกจากนั้นถูกจัดอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

ตารางที่ 29 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับ
กิจกรรมนักศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ราย)	ระดับ
จ.ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา					
1	การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.30	0.87	52	มาก
2	การพัฒนาความยอมรับในระเบียบ กฎเกณฑ์	4.23	0.86	51	มาก
3	การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ	4.21	0.80	51	มาก
4	ความภาคภูมิใจในตนเอง	4.19	0.82	51	ปานกลาง
5	การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน	4.17	0.85	52	ปานกลาง
6	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.15	0.78	51	ปานกลาง
7	การได้มีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย	4.11	0.78	52	ปานกลาง
8	การได้มีส่วนร่วมหรือสัมผัสกับชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง	4.11	0.90	52	ปานกลาง
9	การพัฒนาน้ำใจประชาธิปไตย	4.05	0.85	52	ปานกลาง
10	การขยายวงความสนใจให้กว้างขวางขึ้น	3.98	0.91	52	ปานกลาง
11	การออกกำลังกาย	3.96	0.81	52	ปานกลาง
12	การเสริมประสบการณ์ทางวิชาการ	3.94	0.83	51	ปานกลาง
13	การพัฒนาด้านความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	3.94	0.73	51	ปานกลาง
14	การให้ประโยชน์ในเชิงนันทนาการคลายความเครียด	3.90	0.96	51	ปานกลาง
15	การพัฒนาความสามารถในการตีความหมาย	3.90	0.92	51	ปานกลาง
16	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.86	0.95	52	ปานกลาง
17	การพัฒนาบุคลิกภาพด้านอารมณ์	3.86	0.82	51	ปานกลาง
18	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.84	0.85	51	ปานกลาง
19	ความเป็นผู้นำ	3.82	0.98	50	ปานกลาง
20	การบริหารเวลา	3.80	0.93	51	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา		4.02	0.66	46	ปานกลาง

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มเทคโนโลยีการเกษตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ามีประเด็นที่ถูกจัดอยู่ในระดับมากอยู่ 3 ประเด็นคือ การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาความยอมรับในระเบียบกฎเกณฑ์ และการพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

ตารางที่ 30 แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะและ
 ความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต กลุ่มสาขาวิชา
 วิศวกรรมศาสตร์

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน(ราย)	ระดับ
1	การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น	4.93	0.88	15	มาก
2	การอ่านเอกสารภาษาไทย	4.66	0.91	16	มาก
3	การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค	4.60	0.91	15	มาก
4	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงาน	4.58	0.99	16	มาก
5	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.53	0.83	14	มาก
6	ความกล้าในการแสดงออก	4.50	1.09	16	มาก
7	ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้	4.31	1.01	16	มาก
8	การคิดค้นหาเหตุผล	4.25	0.77	15	มาก
9	การทำรายงาน	4.25	1.06	15	มาก
10	การตอบคำถามในการสอบ	4.21	0.57	15	มาก
11	การแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.21	0.80	14	มาก
12	การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ	4.20	1.01	16	มาก
13	การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	4.20	0.77	15	มาก
14	การซักถาม	4.18	0.91	16	ปานกลาง
15	การจดคำบรรยาย	4.14	0.66	14	ปานกลาง
16	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล	4.14	1.16	12	ปานกลาง
17	พื้นฐานความรู้วิชาเอก	4.13	0.83	16	ปานกลาง
18	ความขยันสม่ำเสมอ	4.12	1.25	16	ปานกลาง
19	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.12	0.95	16	ปานกลาง
20	ความทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ	4.06	1.03	15	ปานกลาง
21	การสรุปความ	4.00	0.92	15	ปานกลาง
22	การตอบคำถามในการเรียน	4.00	0.87	14	ปานกลาง
23	การตรงต่อเวลา	4.00	0.84	15	ปานกลาง
24	การเขียนภาษาไทย	3.85	0.77	15	ปานกลาง
25	การทำโครงการวิจัย	3.84	0.80	14	ปานกลาง
26	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.81	0.75	15	ปานกลาง
27	การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ	3.80	0.86	15	ปานกลาง

ตารางที่ 30 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาต่อเกี่ยวกับคุณลักษณะ
และความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต กลุ่มสาขาวิชา
วิศวกรรมศาสตร์

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	จำนวน(ราย)	ระดับ
28	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ	3.73	1.10	15	ปานกลาง
29	พื้นฐานความคิดในการวิจัย	3.62	0.71	16	ปานกลาง
30	พื้นฐานความรู้วิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	3.56	0.72	16	ปานกลาง
31	การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ	3.31	1.35	14	ปานกลาง
32	การเขียนภาษาอังกฤษ	2.73	1.28	13	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา		4.39	0.48	7	มาก

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาต่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากหรือระดับดี และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ามีประเด็นที่ถูกจัดอยู่ในระดับมากหรือระดับดีอยู่ 13 ประเด็นคือ การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงไปคือ ความสามารถในการอ่านเอกสารภาษาไทย การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความกล้าในการแสดงออก ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้ การคิดค้นหาเหตุผล การทำรายงาน การตอบคำถามในการสอบ การแก้ปัญหาทางวิชาการ การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตามลำดับ ประเด็นอื่น ๆ นอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่มีความสามารถในการอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ และการเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในสองอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 31 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ต่อหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัย

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(คน)	ระดับ
1	ก.ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร				
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป				
	- ความทันสมัย	3.86	1.11	179	ปานกลาง
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	3.71	1.24	177	ปานกลาง
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	3.58	1.20	177	ปานกลาง
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	3.56	1.20	173	ปานกลาง
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	3.45	1.12	179	ปานกลาง
	รวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	3.64	1.06	172	ปานกลาง
2	หมวดวิชาภาษาอังกฤษ				
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.67	1.06	179	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.65	1.09	180	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.50	1.09	177	มาก
	- ความทันสมัย	4.39	0.96	181	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.10	1.03	181	ปานกลาง
	รวมหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	4.47	0.86	176	มาก
3	หมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์				
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	4.70	1.01	180	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.55	1.02	181	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.54	0.94	181	มาก
	- ความทันสมัย	4.45	0.98	181	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.41	1.00	182	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์	4.53	0.85	179	มาก

ตารางที่ 31 (ต่อ) แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ต่อหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัย

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ราย)	ระดับ
4	หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก				
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	5.08	0.89	179	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.97	1.00	181	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.96	1.00	181	มาก
	- ความทันสมัย	4.80	0.93	180	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.75	1.03	180	มาก
	รวมหมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก	4.93	0.82	178	มาก
5	หมวดวิชาวิชาเอก				
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป	5.00	0.94	178	มาก
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้	4.98	1.02	178	มาก
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน	4.91	1.04	179	มาก
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา	4.78	0.94	179	มาก
	- ความทันสมัย	4.77	0.95	179	มาก
	รวมหมวดวิชาวิชาเอก	4.89	0.87	178	มาก

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัยว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกหมวดวิชา ยกเว้นหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและในรายละเอียดทุกประเด็น สำหรับในหมวดวิชาภาษาอังกฤษนั้น ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ามีความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 32 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เกี่ยวกับ
อาจารย์ผู้สอน

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ราย)	ระดับ
ข.ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน					
1	ความตั้งใจในการสอน	4.87	0.83	179	มาก
2	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหารายวิชา	4.72	0.90	180	มาก
3	การให้คำปรึกษาแนะนำนอกห้องเรียน	4.62	1.09	179	มาก
4	ความตรงต่อเวลา	4.60	1.06	180	มาก
5	ความยุติธรรมในการประเมินผล	4.59	0.95	179	มาก
6	การมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา	4.59	1.00	179	มาก
7	ความสามารถในการอธิบายหลักการและเหตุผล	4.58	0.93	180	มาก
8	ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา	4.56	0.89	180	มาก
9	ความเป็นประชาธิปไตย	4.43	0.99	180	มาก
10	ความเข้าใจในตัวผู้เรียน	4.35	0.79	180	มาก
รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน		4.60	0.77	177	มาก

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีความเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับดีหรือระดับมากทั้งในภาพรวมและในประเด็นย่อยทุกประเด็น โดยที่มีประเด็นความตั้งใจในการสอนอยู่ในระดับสูงสุด รองลงไปคือ ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา รายวิชา การให้คำปรึกษาแนะนำนอกห้องเรียนและความตรงต่อเวลา ตามลำดับ

ตารางที่ 33 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เกี่ยวกับการ
อำนวยความสะดวกในการเรียน

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ชม)	ระดับ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน					
1	สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ	4.64	0.88	180	มาก
2	สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย	4.60	0.91	180	มาก
3	เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการใช้ปฏิบัติ	4.60	0.89	180	มาก
4	บริการทุนเงินยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล	4.45	1.13	148	มาก
5	การให้บริการในห้องปฏิบัติการ	4.43	0.88	179	มาก
6	บริการหอสมุดกลาง (ศูนย์บรรณสารฯ)	4.40	1.00	180	มาก
7	การให้บริการในสถานพยาบาล	4.38	0.96	173	มาก
8	การให้บริการในสถานกีฬา	4.38	1.11	175	มาก
9	ตำราประกอบการเรียนการสอน	4.37	1.05	178	มาก
10	บริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยายต่างๆ	4.37	0.89	180	มาก
11	บริการของโครงการสหกิจศึกษา	4.33	1.05	173	มาก
12	เอกสารคำบรรยายประกอบการสอน	4.28	0.96	180	มาก
13	บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา	4.27	0.94	180	มาก
14	บริการทุนเงินยืมฉุกเฉิน	4.25	1.21	146	มาก
15	การให้บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย	4.18	1.03	149	ปานกลาง
16	บริการแนะแนวการศึกษา	4.14	1.15	158	ปานกลาง
17	บริการงานทหาร	4.12	1.10	144	ปานกลาง
18	บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี	4.10	0.98	180	ปานกลาง
19	บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ	4.10	1.19	147	ปานกลาง
20	บริการนิติการ	4.07	1.15	149	ปานกลาง
21	บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา	4.05	1.12	180	ปานกลาง
22	บริการรถเมล์	3.86	1.29	172	ปานกลาง
23	บริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม	3.71	1.37	177	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกฯ		4.27	0.79	126	มาก

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การอำนวยความสะดวกในการเรียนของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในรายละเอียดมีประเด็นที่ถูกจัดอยู่ในระดับปานกลาง รวม 9 ประเด็นด้วยกัน คือ การให้บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย บริการแนะแนวการศึกษา บริการงานทหาร บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงิน และบัญชี บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ บริการนิติการ บริการในการลงทะเบียนของศูนย์ บริการการศึกษา บริการรถเมล์ และบริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม ตามลำดับ

ตารางที่ 34 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เกี่ยวกับบริการ
หอพักนักศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ราย)	ระดับ
	จ.ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา				
1	การนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอน	4.20	1.04	162	มาก
2	การศึกษาหรือทำงานในห้องพัก	4.06	1.10	159	ปานกลาง
3	ความสะอาดของห้องน้ำ	3.93	0.97	162	ปานกลาง
4	การดูแลให้เป็นไปตามระเบียบหอพัก	3.91	1.12	160	ปานกลาง
5	การรักษาความปลอดภัยภายในหอพัก	3.91	1.12	160	ปานกลาง
6	การจัดบริการสอนเสริมในหอพักนักศึกษา	3.89	1.09	157	ปานกลาง
7	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะนำแนวทางในการศึกษา	3.85	1.14	152	ปานกลาง
8	ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ในหอพัก	3.85	1.25	159	ปานกลาง
9	การดูแลเรื่องความเจ็บป่วย	3.85	1.25	161	ปานกลาง
10	การจัดบริการขายของใช้จำเป็นในหอพัก	3.83	1.21	157	ปานกลาง
11	บริการที่จอดรถ	3.83	1.30	158	ปานกลาง
12	การให้บริการข่าวสารในหอพัก	3.82	1.14	160	ปานกลาง
13	การจัดบริการร้านถ่ายเอกสารในหอพัก	3.82	1.22	153	ปานกลาง
14	การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก	3.79	1.23	162	ปานกลาง
15	ความสะดวกในการใช้ห้องอ่านหนังสือที่หอพัก	3.78	1.16	159	ปานกลาง
16	การจัดบริการร้านซักรีดในหอพัก	3.77	1.20	148	ปานกลาง
17	การให้บริการสาธารณูปโภคในหอพัก	3.75	1.23	159	ปานกลาง
18	การดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือ	3.71	1.19	157	ปานกลาง
19	การจัดบริการร้านเสริมสวยในหอพัก	3.69	1.28	145	ปานกลาง
20	การให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ของที่ปรึกษาหอพัก	3.64	1.29	156	ปานกลาง
21	การจัดบริการขายอาหารในหอพัก	3.64	1.27	157	ปานกลาง
22	ความสะดวกในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ที่หอพัก	3.49	1.30	160	ปานกลาง
	รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการหอพัก	3.85	0.98	135	ปานกลาง

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ามี 1 ประเด็นที่บัณฑิตจัดไว้ในระดับมากหรือระดับดีคือ การนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอนประเด็นอื่น ๆ นอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

ตารางที่ 35 แสดงระดับความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์เกี่ยวกับกิจกรรม
นักศึกษา

ลำดับ	ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	จำนวน(ราย)	ระดับ
จ.ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา					
1	การได้มีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย	4.34	1.08	167	มาก
2	ความภาคภูมิใจในตนเอง	4.31	1.08	166	มาก
3	การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.31	1.08	165	มาก
4	ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.25	1.05	169	มาก
5	การพัฒนาหัวใจประชาธิปไตย	4.25	1.08	166	มาก
6	การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน	4.22	1.08	166	มาก
7	การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหุ่คณะ	4.22	1.14	166	มาก
8	การพัฒนาความยอมรับในระเบียบ กฎเกณฑ์	4.22	1.06	166	มาก
9	การได้มีส่วนร่วมหรือสัมผัสกับชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง	4.20	1.10	164	มาก
10	การออกกำลังกาย	4.19	1.08	165	ปานกลาง
11	การพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมาย	4.12	1.01	165	ปานกลาง
12	การพัฒนาบุคลิกภาพด้านอารมณ์	4.09	1.03	167	ปานกลาง
13	ความเป็นผู้นำ	4.08	1.00	163	ปานกลาง
14	การเสริมประสบการณ์ทางวิชาการ	4.08	1.11	163	ปานกลาง
15	การพัฒนาด้านความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.07	1.07	165	ปานกลาง
16	การขยายวงความสนใจให้กว้างขวางขึ้น	4.06	1.02	166	ปานกลาง
17	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.02	1.13	165	ปานกลาง
18	การให้ประโยชน์ในเชิงนันทนาการคลายความเครียด	4.02	1.11	164	ปานกลาง
19	การบริหารเวลา	4.00	1.07	164	ปานกลาง
20	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.98	0.93	164	ปานกลาง
รวมความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา		4.14	0.93	158	ปานกลาง

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นว่า บริการกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ามี ประเด็นที่อยู่ในระดับดีหรือระดับมากอยู่ 9 ประเด็นคือ การได้มีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์แก่ มหาวิทยาลัย ความภาคภูมิใจในตนเอง การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความเชื่อมั่นใน ตนเอง การพัฒนาน้ำใจประชาธิปไตย การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน การพัฒนา ความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ การพัฒนาความยอมรับในระเบียบกฎเกณฑ์และการได้มีส่วนร่วมหรือ สัมผัสกับชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง ประเด็นอื่น ๆ นอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (บางประการ) บัณฑิตเทคโนโลยีการเกษตร กับ บัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

	ประเด็น	$\bar{X}$ เกษตร	$\bar{X}$ วิศวกรรมศาสตร์
1.	การตรงต่อเวลา	4.55	4.00
2.	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.62	4.53
3.	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.22	3.81
4.	ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.77	4.12
5.	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ	3.28	3.73
6.	ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้	4.44	4.31
7.	ความขยันสม่ำเสมอ	4.44	4.12
8.	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	4.16	4.20
9.	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นข้อมูล	3.75	4.14
10.	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำรายงาน	4.00	4.58
11.	การอ่านเอกสารภาษาไทย	3.88	4.66
12.	การเขียนภาษาไทย	3.44	3.62
13.	การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ	3.33	3.31
14.	การเขียนภาษาอังกฤษ	3.14	2.73
15.	พื้นฐานความคิดในการวิจัย	3.44	3.62
	รวมทั้งหมดจากชุดใหญ่	3.62	4.39

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยของบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยี
การเกษตร และ สาขาวิศวกรรมศาสตร์

	ความคิดเห็น	$\bar{X}$ เกษตร	$\bar{X}$ วิศวกรรมศาสตร์
1.	หลักสูตร		
	1.1 ศึกษาทั่วไป	4.01*	3.64*
	1.2 ภาษาอังกฤษ	4.51	4.47
	1.3 วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	4.71	4.53
	1.4 พื้นฐานวิชาเอก	4.82	4.93
	1.5 วิชาเอก	4.87	4.89
2.	ผู้สอน	4.58	4.60
3.	เครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียน	4.19*	4.27
4.	หอพักนักศึกษา	3.83*	3.85*
5.	กิจกรรมนักศึกษา	4.02*	4.14*
	รวม	4.58	4.49

* หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับดีใกล้เคียงกัน แต่ในประเด็นย่อย บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเห็นว่าพวกเขาได้ประโยชน์จากวิชาศึกษาทั่วไป วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ มากกว่าบัณฑิตสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ในขณะที่บัณฑิตสาขาวิศวกรรมศาสตร์เห็นว่าพวกเขาได้ประโยชน์จากวิชาพื้นฐานวิชาเอกมากกว่า ส่วนประโยชน์จากวิชาเอกนั้นใกล้เคียงกัน โดยที่บัณฑิตทั้งสองสาขาเห็นว่าพวกเขาได้รับประโยชน์จากวิชาศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนวิชาอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

นอกจากนั้น บัณฑิตทั้งสองสาขาเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการสอนอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกัน และมีความคิดเห็นว่าการหอพักนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน เช่นเดียวกับประโยชน์จากกิจกรรมนักศึกษาก็เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการสำรวจภาวะการมีงานทำ

1.1 การได้งานทำและการไม่ได้งานทำ

บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีจำนวน 238 คน เป็นชาย 163 คน และเป็นหญิง 75 คน ในจำนวนนี้เป็นบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมมากที่สุดเป็นจำนวน 75 คน รองลงไปคือสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จำนวน 31 คน สาขาวิศวกรรมขนส่งจำนวน 29 คน และสาขาวิศวกรรมเครื่องกลจำนวน 28 คนตามลำดับ

บัณฑิตเหล่านี้ได้งานทำแล้วจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 61.76 ของบัณฑิตจำนวน 238 คน ส่วนที่ยังไม่ได้งานทำจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 25.63 ในจำนวนบัณฑิตที่ได้งานทำนี้ บัณฑิตสาขาวิศวกรรมขนส่งได้งานทำคิดเป็นร้อยละ 96.55 ซึ่งถือว่าเป็นร้อยละมากที่สุดของบัณฑิตรุ่นนี้ รองลงไปคือบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลร้อยละ 78.57 และบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าร้อยละ 67.74 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืชและสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ได้งานทำอยู่ในกลุ่มต่ำคือร้อยละ 33.33 และร้อยละ 27.78 แต่เมื่อพิจารณาเป็นจำนวนคนปรากฏว่าบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมได้งานทำมากที่สุดเป็นจำนวน 44 คน รองลงไปคือสาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จำนวน 28, 22 และ 21 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้งานทำสาขาวิชาละน้อยกว่า 10 คน ยกเว้นสาขาวิชาเทคโนโลยีอาหารที่บัณฑิตได้งานทำ 12 คน

สำหรับบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวนทั้งหมด 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.61 ของบัณฑิตทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์จำนวน 8 คน สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม 7 คน และสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช 6 คน ทุกสาขาวิชามีบัณฑิตทำการศึกษาต่ออย่างน้อย 1 คน ยกเว้นสาขาวิชาวิศวกรรมขนส่งที่ไม่มีบัณฑิตทำการศึกษาต่อเลย

1.2 สาเหตุของการไม่ได้งานทำ

ในการวิเคราะห์สาเหตุของการไม่ได้งานทำของบัณฑิตพบว่า เป็นเพราะหางานทำไม่ได้มีจำนวนมากที่สุดคือ 32 คน รอฟังคำตอบจากหน่วยงานมีจำนวน 15 คน จะทำการศึกษาต่อมีจำนวน 8 คน และไม่ระบุสาเหตุมีจำนวน 6 คน

1.3 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมกับการได้งานทำ

จากการวิเคราะห์ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของบัณฑิตทั้งหมดปรากฏว่าบัณฑิตที่ได้งานทำร้อยละ 76.87 มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 ในขณะที่ร้อยละ 12.93 มีผลการเรียนอยู่ระหว่าง 3.00-3.50 และมีเพียง 3.40% ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 สำหรับบัณฑิตที่ยังไม่ได้งานทำนั้นร้อยละ 91.80 มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 3.27 เท่านั้นที่มีผลการเรียนสูงกว่า 3.00 ส่วนบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อนั้นมีบัณฑิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 ร้อยละ 73.33 และร้อยละ 4.91 มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.50 ส่วนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 มีเพียงร้อยละ 3.33 เท่านั้น

1.4 ประเภทของหน่วยงาน

ผลการวิเคราะห์ประเภทของหน่วยงานที่บัณฑิตได้งานทำปรากฏว่าบัณฑิตได้งานทำในหน่วยงานเป็นบริษัทเอกชนจำนวน 97 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.98 ของบัณฑิตที่ได้งานทำ บัณฑิตที่ทำงานในหน่วยงานซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐแต่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจจำนวน 22 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.97 ประกอบอาชีพอิสระจำนวน 6 คน หรือร้อยละ 4.08 ทำงานในหน่วยงานราชการจำนวน 9 คน หรือร้อยละ 6.12 และทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 13 คน หรือร้อยละ 8.84

1.5 สถานที่ตั้งของหน่วยงาน

ในการวิเคราะห์สถานที่ตั้งของหน่วยงานตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยปรากฏว่าบัณฑิตทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุดถึง 64 คน หรือร้อยละ 43.53 รองลงไปคือทำงานอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 50 คนหรือร้อยละ 34.01 ส่วนในภาคตะวันออกมีบัณฑิตทำงานอยู่ 17 คน หรือร้อยละ 11.56 ในขณะที่ในภาคกลางซึ่งไม่ใช่กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีบัณฑิตทำงานอยู่ 11 คน หรือร้อยละ 7.48 ส่วนในภาคเหนือนั้นมีบัณฑิตทำงานอยู่น้อยที่สุดเพียง 4 คน หรือร้อยละ 2.72 เท่านั้น ทั้งนี้มีบัณฑิตได้งานทำในต่างประเทศจำนวน 1 คน

1.6 อัตราเงินเดือนขั้นแรก

การวิเคราะห์อัตราเงินเดือนขั้นแรกที่บัณฑิตได้รับปรากฏว่า บัณฑิตได้รับเงินเดือนสูงกว่า 14,000 บาท เป็นจำนวน 63 คน จากที่ระบุเงินเดือนขั้นแรกมา 129 คน ซึ่งบัณฑิตกลุ่มนี้ คิดเป็นร้อยละ 48.84 และเป็นบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ทั้งสิ้น อัตราเงินเดือนขั้นแรกต่ำลงไปอีกขั้นหนึ่งคืออยู่ระหว่าง 10,000-11,999 บาท มีจำนวน 12 คน หรือร้อยละ 9.30 ส่วนที่ได้อัตรา

เงินเดือนขั้นแรกต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 31 คน หรือร้อยละ 24.03 ซึ่งในจำนวน 31 คนนี้ เป็นบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ 16 คน และในกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 15 คน

อัตราเงินเดือนของบัณฑิตเหล่านี้เมื่อเทียบกับบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาอื่นที่ทำงานในหน่วยเดียวกันปรากฏดังนี้

- 1) ได้รับเงินเดือนสูงกว่าจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5
- 2) ได้รับเงินเดือนระดับเดียวกันจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 78.9
- 3) ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6
- 4) ไม่ระบุเงินเดือนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

เมื่อพิจารณาเงินเดือนเฉลี่ยปรากฏว่า บัณฑิตรุ่นนี้ได้รับเงินเดือนเฉลี่ย 12,364 บาท โดยที่บัณฑิตสำนักวิชาเทคโนโลยีทรัพยากรได้รับเงินเดือนเฉลี่ยสูงสุดเป็นเงิน 14,369 บาท แต่ถ้าพิจารณาในระดับสาขาวิชาแล้ว สาขาวิชาวิศวกรรมเคมีได้รับเงินเดือนในอัตราเงินเดือนขั้นแรกสูงสุดที่อัตรา 16,111 บาทต่อเดือน

1.7 ปัญหาในการหางานทำ

ในการวิเคราะห์ปัญหาในการหางานทำนั้น บัณฑิต 166 คน ระบุว่าไม่มีปัญหาในการหางานทำ ส่วนปัญหาในการหางานทำที่มีการระบุนามากที่สุดนั้นคือขาดคนสนับสนุน รองลงไปคือหางานถูกใจไม่ได้และเงินเดือนน้อยตามลำดับ ที่ระบุว่าหน่วยงานไม่ต้องการมีจำนวน 15 คน ขาดเงินหรือบุคคลค้าประกันจำนวน 12 คน ต้องสอบจึงไม่สมัครจำนวน 11 คน ส่วนที่ระบุว่าไม่ทราบแหล่งงาน และสอบเข้าทำงานไม่ได้มีอย่างละ 1 คน

1.8 ความพอใจในงาน

เมื่อพิจารณาถึงความพอใจในงานปรากฏว่ามีบัณฑิตระบุความพอใจไม่พอใจในงานทั้งหมด 140 คน จากบัณฑิตที่ได้งานทำทั้งหมด 147 คน ในจำนวนนี้ระบุว่ามีความพอใจในงานจำนวน 124 คน หรือร้อยละ 88.57 และระบุว่าไม่พอใจในงาน 16 คน หรือร้อยละ 11.43 เมื่อพิจารณาลงไปในระดับสาขาวิชาพบว่าบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์และสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้ามีความพอใจร้อยละ 94.74 สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคมมีความพอใจร้อยละ 92.68 และสาขาวิชาวิศวกรรมขนส่งมีความพอใจร้อยละ 92.59 ส่วนสาขาวิชาที่บัณฑิตมีความพอใจในงานน้อยที่สุดคือสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีซึ่งมีความพอใจร้อยละ 66.67

และเมื่อวิเคราะห์ต่อไปถึงสาเหตุแห่งความไม่พอใจในงานปรากฏว่า การได้รับค่าตอบแทนต่ำเป็นสาเหตุมากที่สุด รองลงไปคือการไม่ได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา ทั้งนี้บัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลระบุความไม่พอใจเนื่องจากได้ค่าตอบแทนต่ำมากที่สุดเป็นจำนวน 4 คน จากจำนวน 22 คน และ 4 คนนี้ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าเดือนละ 10,000 บาท

1.9 การประยุกต์ใช้ความรู้กับหน้าที่การงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบัณฑิตระบุว่าได้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา กับหน้าที่การงานในระดับมากที่สุดเป็นจำนวน 26 คน หรือร้อยละ 18.57 ที่อยู่ในระดับมากมีจำนวน 58 คน หรือร้อยละ 41.43 แสดงว่าบัณฑิตร้อยละ 60 ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา กับหน้าที่การงานในระดับมากถึงมากที่สุด ในขณะที่บัณฑิตซึ่งระบุว่าได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา กับหน้าที่การงานอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 6.43 เท่านั้น

1.10 การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อของบัณฑิตปรากฏว่า บัณฑิตทำการศึกษาต่อในสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืชและสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิชาละ 7 คน สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ 4 คน สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาละ 3 คน สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์และบริหารธุรกิจ สาขาวิชาละ 2 คน และสาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร และชีววิทยาสังแวดล้อมสาขาวิชาละ 1 คน โดยที่บัณฑิตเหล่านี้เข้าทำการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 14 คน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 11 คน นอกนั้นทำการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ สถาบันละ 1 คน สำหรับผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาต่อปรากฏว่า ได้ผลการเรียนเฉลี่ย 3.00-3.49 จำนวน 5 คน และ 3.50 ขึ้นไปจำนวน 13 คน อีก 12 คนไม่ระบุผลการเรียน

2. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

2.1 คุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตโดยภาพรวม ผู้บังคับบัญชา 76 หน่วยงาน มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากหรือระดับดี และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า ในประเด็นย่อย 40 ประเด็นนั้น ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถอยู่ในระดับมากหรือดี 28 ประเด็น โดยที่ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ความซื่อตรงในหน้าที่ ความขยันหมั่นเพียร การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น และความสามารถในการใช้ภาษาไทย อยู่ในกลุ่มสูงสุด 5 อันดับแรก สำหรับกลุ่มต่ำสุด 5 อันดับนั้นประกอบไปด้วย ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ และความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

2.2 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิตด้านการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับดีหรือระดับมาก ทั้งในภาพรวมและในประเด็นย่อยทุกประเด็น ประเด็นที่มีค่าสูงสุดคือความซื่อตรงต่อหน้าที่การงาน

2.3 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิตด้านทักษะในการสื่อความหมาย ผู้บังคับบัญชามีความคิดว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในด้านนี้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีประเด็นย่อย 3 ประเด็นอยู่ในระดับดีคือ ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ความเหมาะสมในการพูดจา และความสามารถในการนำเสนอความคิด

2.4 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในทางวิชาชีพ ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในด้านนี้อยู่ในระดับมาก โดยมีทักษะบางทักษะในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ การมีความรู้หรือหลักวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับหน้าที่การทำงาน การมีทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ

2.5 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิตด้านทักษะในการจัดการ ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะและความสามารถในด้านนี้อยู่ในระดับดีหรือระดับมาก โดยมีทักษะหรือความสามารถในประเด็นย่อย 3 ประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น และความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

2.6 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บังคับบัญชา

2.6.1 บัณฑิตควรมีความพร้อมที่จะปรับตัว

2.6.2 บัณฑิตควรกล้าแสดงความคิดเห็น

2.6.3 ควรมีรายวิชา Hydraulics & Pneumatic ด้วยเพราะหน่วยงานใช้มาก

2.6.4 บัณฑิตควรมีความรู้พื้นฐานงานวิศวกรรมเพิ่มเติม เช่น ทางด้าน Drawing และ Material

2.6.5 บัณฑิตควรมีความรู้ทางด้านการเขียนรายงานด้านเทคนิค

2.6.6 บัณฑิตควรมีความรู้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel

2.6.7 บัณฑิตควรมีความรู้จิตวิทยาอุตสาหกรรม

2.6.8 บัณฑิตควรมีมุขยสัมพันธ์ที่ดี

2.6.9 ช่วงเวลาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาช้ากว่ามหาวิทยาลัยอื่น อาจหางานทำได้ยาก

3. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

3.1 บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตกลุ่มนี้มีคุณลักษณะและความสามารถในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี

คุณลักษณะบางประการอยู่ในระดับดีหรือระดับมาก ได้แก่ การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค การตรงต่อเวลา ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้ ความขยัน และการทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ

3.2 บัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นว่าบัณฑิตกลุ่มนี้มีคุณลักษณะและความสามารถอยู่ในระดับดีหรือระดับมาก โดยที่คุณลักษณะที่อยู่ในกลุ่ม 5 อันดับสูงสุด ได้แก่ การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น การอ่านเอกสารภาษาไทย การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำรายงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.1 บัณฑิตมีความประพฤติเรียบร้อยถึงเรียบร้อยมาก

3.3.2 บัณฑิตมีวุฒิภาวะสูง

3.3.3 บัณฑิตมีความตั้งใจเรียนสูง

3.3.4 บัณฑิตไม่กล้าตัดสินใจ

3.3.5 บัณฑิตยังใช้ภาษาอังกฤษไม่ได้ดี โดยเฉพาะการพูด

3.3.6 บัณฑิตอ่านภาษาอังกฤษทำได้ช้ามาก

3.3.7 การปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคต่างๆ ยังไม่ค่อยถูกต้อง

4. ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อมหาวิทยาลัย

4.1 ความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

4.1.1 ความคิดเห็นต่อหลักสูตรของมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย บัณฑิตกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรของมหาวิทยาลัยในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก และหมวดวิชาเอก ส่วนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

4.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน บัณฑิตกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับดี ยกเว้นในเรื่องความเข้าใจในตัวผู้เรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง

4.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการอำนวยความสะดวกในการเรียนอยู่ในระดับปานกลางโดยภาพรวม และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดมีบริการหรือการอำนวยความสะดวกบางประการอยู่ในระดับดีได้แก่ สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย การให้บริการในห้องปฏิบัติการ การให้บริการในสถานพยาบาล การ

บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา และบริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยายต่างๆ

4.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและประเด็นย่อย ยกเว้นเรื่องการนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอนประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับมากหรือระดับดี

4.1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นประเด็นย่อย 3 ประเด็นที่อยู่ในระดับมากหรือระดับดีคือ การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาความยอมรับในระเบียบกฎเกณฑ์และการพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ

4.2 ความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

4.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย บัณฑิตกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและในประเด็นย่อยทุกประเด็น ส่วนหมวดวิชาภาษาอังกฤษโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นประเด็นย่อยความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหาวิชา สำหรับหมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเอก และหมวดวิชาเอก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกหมวดวิชาและทุกประเด็น

4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากหรือระดับดีในทุกประเด็น

4.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ที่ดีมากอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน 3 อันดับแรกคือ สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย และเครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ ส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลางมี 9 ประเด็น โดยที่ 3 อันดับต่ำสุดได้แก่ บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา บริการรถเมล์ และบริการอาหารในอาคารเรียนรวม

4.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับในประเด็นย่อยก็อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นยกเว้นการนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอนเท่านั้นที่อยู่ในระดับดี

4.2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีประเด็นย่อย 9 ประเด็นอยู่ในระดับดี ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ความภาคภูมิใจในตนเอง การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความเชื่อมั่นในตนเอง การพัฒนาน้ำใจ ประชาธิปไตย การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ การพัฒนาความยอมรับในระเบียบกฎเกณฑ์ และการได้มีส่วนร่วมหรือสัมผัสกับชุมชน หรือโลกแห่งความเป็นจริง

4.3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของบัณฑิต

4.3.1 หลักสูตร

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีรายวิชามากไป และหลายวิชาเนื้อหาซ้ำซ้อน
- 2) ควรเพิ่มรายวิชาในหมวดวิชาเอก โดยยึดหลักความสอดคล้องกับสภาพการทำงานในปัจจุบัน
- 3) ควรเทียบหลักสูตรให้ตรงตามข้อกำหนดของ กว.
- 4) ควรมีการฝึกพูดภาษาอังกฤษให้มากขึ้น
- 5) เวลาเรียนสั้นไป ไม่มีเวลาทำความเข้าใจกับเนื้อหา
- 6) ควรให้นักศึกษาทุกคนอยู่ในโครงการสหกิจศึกษา

4.3.2 อาจารย์

- 1) อาจารย์พิเศษบางสถาบันถ่ายทอดความรู้ไม่ดี
- 2) ควรมีอาจารย์ประจำวิชามากกว่าที่เป็นอยู่
- 3) อาจารย์ควรมีเวลาให้นักศึกษามากกว่านี้
- 4) อาจารย์ควรดูแลนักศึกษาให้ทั่วถึง
- 5) แบบประเมินผลการสอนของอาจารย์ควรปรับคำถามให้ตรงประเด็นและชัดเจน
- 6) อาจารย์ควรให้ความสนใจใส่นักศึกษาที่ไม่เก่งด้วย
- 7) อาจารย์ไม่ควรมีความลำเอียง

4.3.3 การอำนวยความสะดวก

- 1) ตำรามีน้อยไปและควรจัดทำให้เสร็จก่อนเปิดภาคการศึกษา
- 2) ร้านอาหารไม่สะอาด ไม่เป็นระเบียบ
- 3) รถเมล์ยังไม่เพียงพอ
- 4) พนักงานสายปฏิบัติการวิชาชีพมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักศึกษา
- 5) ควรนำความคิดเห็นของนักศึกษาไปพิจารณาอย่างจริงจัง

4.3.4 หอพักนักศึกษา

- 1) ไม่สะดวกในการใช้บริการรถพยาบาล
- 2) การจอดรถในบริเวณหอพักไม่มีระเบียบ
- 3) ร้านบริการสินค้าราคาแพง ผู้ประกอบการมารยาทไม่ดี
- 4) การจัดการในหอพักควรปรับปรุงให้ดีกว่านี้
- 5) ที่จอดรถยนต์ไม่เพียงพอ

4.3.5 กิจกรรมนักศึกษา

- 1) มีกรอบระเบียบเกินไปขาดความเป็นประชาธิปไตย
- 2) ควรสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ให้มากขึ้น
- 3) ควรส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมให้มากขึ้น
- 4) ควรสนับสนุนกำลังใจแก่ผู้ทำกิจกรรม
- 5) ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียน

5. ข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการวิจัยในคราวต่อไปดังต่อไปนี้

5.1 ควรได้มีการให้บัณฑิตระบุที่พิกัดในขณะทำการศึกษา เพื่อที่จะได้นำมาจำแนกเอาเฉพาะข้อมูลของบัณฑิตที่เคยพักอยู่ในหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเท่านั้นมาทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษา

5.2 การเก็บข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตโดยทางไปรษณีย์ได้ผลน้อยกว่าที่คาด กล่าวคือได้ข้อมูลกลับมา 76 คน จาก 164 คน หรือประมาณร้อยละ 43.9 จึงเห็นสมควรปรับปรุงวิธีเก็บข้อมูลส่วนนี้โดยการส่งเอกสารแบบสอบถามไปยังบัณฑิตที่ได้อ่านทำทุกคน และขอร้องให้บัณฑิตเหล่านั้นเป็นผู้ประสานงานกับผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ได้ข้อมูลให้มากที่สุด นอกจากนั้นควรใช้วิธีเดินทางไปขอข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับผู้บังคับบัญชาที่ยังคงไม่ได้ข้อมูลมาในครั้งแรกอีกด้วย

5.3 การประสานงานเพื่อขอข้อมูลจากอาจารย์ที่ปรึกษามีความยากลำบากเนื่องจากคณะผู้วิจัยไม่ทราบชื่อของอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อ ดังนั้น หากเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตในโอกาสเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ควรให้บัณฑิตที่ทำการศึกษาต่อระบุชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาให้ด้วย จะช่วยให้เกิดความสะดวกมากขึ้น

5.4 ควรมีการสำรวจวิจัยสภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อหลังจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 ปี เพื่อศึกษาประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการมีงานทำและการศึกษาต่ออีกครั้งหนึ่ง

5.5 ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามพัฒนาการในการทำงานของบัณฑิต หลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 ปี เพื่อศึกษาความพอใจในงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และทัศนคติต่อการทำงาน

อนึ่ง เพื่อให้การจัดประสบการณ์ทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์อย่างครบถ้วนบริบูรณ์ คณะผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยหรือการทบทวนวัตถุประสงค์และการดำเนินการเฉพาะเรื่องในส่วนที่บัณฑิตมีความคิดว่าอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าคะแนนเฉลี่ย

ค่อนข้างต่ำ หรือในเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ที่ปรึกษาแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าจะสามารถปรับปรุงได้ เรื่องต่างๆ ดังกล่าวนี้ได้แก่

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
2. ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ
3. ปริมาณเนื้อหาของหลักสูตรภาษาอังกฤษ
4. ความเข้าใจและทัศนคติของอาจารย์ต่อนักศึกษา
5. บริการแนะแนวการศึกษา
6. บริการงานทหาร
7. บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี
8. บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ
9. บริการนิติการ
10. บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา
11. บริการรถเมล์
12. บริการร้านอาหารกับในอาคารเรียนรวม
13. บริการหอพักนักศึกษา
14. กิจกรรมนักศึกษา

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกษม สุวรรณกุล. "สังคมยังต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพ", สยามรัฐรายวัน. 3 กรกฎาคม 2534.

กรุงเทพฯ.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการวิจัยเรื่องภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงาน
ของผู้จบอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนาย-
กรัฐมนตรี, 2537.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัยคุณภาพบัณฑิต, ฝ่ายวิจัย. รายงานการ
วิจัยเรื่องคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยส่งผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

_____, กองแผนงาน. รายงานการสำรวจภาวะการหางานทำของบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รุ่นปีการศึกษา 2539. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ฉลวย ชิวกิดาการ และคณะ. รายงานการวิจัยคุณภาพบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทัศนะ
ของผู้จ้างงาน/ผู้บังคับบัญชา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2540.

ทบวงมหาวิทยาลัย, กองแผนงาน. รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพฯ: 2530. (อัดสำเนาเข้าเล่ม)

_____, สำนักงานปลัดทบวง. โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. กรุงเทพฯ: 2532.

บุญจิตต์ ณ ลำเลียง. การสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษาปี พ.ศ.2510. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2511.

ประกอบ คูปรัตน์. “แนวทางการสร้างบัณฑิตในอนาคต: หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 20 ฉบับที่ 4, เมษายน-พฤษภาคม 2529, หน้า 58-79.

พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต. การศึกษาที่สาถกบนพื้นฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: 2534.

ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทและสัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในรอบ 50 ปี. กรุงเทพฯ: , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ส่วนแผนงาน. ข้อมูลนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2536. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2536.

_____. 4 ปี มทส. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2537.

_____. 6 ปี มทส. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2539.

_____. 7 ปี มทส. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2540.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, คณะกรรมการพัฒนาชุดฝึกอบรมการประชุมเชิงปฏิบัติการทักษะการเรียนระดับอุดมศึกษา. เอกสารการฝึกอบรมการประชุมเชิงปฏิบัติการทักษะการเรียนระดับอุดมศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2541.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, กองแผนงาน. รายงานภาวะการทำงานทำของบัณฑิตและข้อคิดเห็นของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2539. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2541.

วัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ. รายงานผลการวิจัยการศึกษาดลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม ปี 2533-2537. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532.

วิจิตร ศรีสอาด. "บัณฑิตมีแนวโน้มเมินราชการ". *เดลินิวส์รายวัน*. 27 กุมภาพันธ์ 2533.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กองแผนงาน. *ภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2541.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กองแผนงาน. *ภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2539*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2540.

สมเกียรติ ชอบผล. *การเข้าสู่กำลังแรงงานของบัณฑิต สาขานิติศาสตร์และศึกษาศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2525 จากมหาวิทยาลัยปิดในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญา นิพนธ์คุณภูมิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

สุเมธ แยมุ่น. *ปัญหาการว่างงานของบัณฑิต*. บันทึกข้อความสำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ทม 0204(5)/3823, วันที่ 17 กันยายน 2540.

ภาษาอังกฤษ

Calvin B.T. Lee. *Improving College Teaching*. Washington D.C. American Council on Education, 1970.

Downing N. Lester. *Guidance and Counseling Service on Introduction*. New Year : McGraw-Hill Book, 1968.

Froehlich Clifford P. *Guidance Service in Schools*. New Year : McGraw-Hill Book, 1959.

Stoop and Wahlquist. *A Basic Text for Guidance Workers*. Englewood Cliffs: N.J., 1947.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน
และบริการเสริมการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

ข้าพเจ้าในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัยเพื่อติดตามผลบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ขอแสดงความยินดีต่อบัณฑิตทุกคนที่สำเร็จการศึกษา และได้ทำงานประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านคงจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อเป็นอย่างดียิ่ง

ในโอกาสนี้ มหาวิทยาลัยมีความปรารถนาอย่างจริงใจที่จะพิจารณาข้อมูลและข้อคิดเห็นของบัณฑิต เพื่อที่จะได้ปรับปรุงหลักสูตร การสอน และบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อจะทำให้กระบวนการให้การศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลผลิตเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยอาศัยแบบสอบถามนี้ ขอความกรุณากรอกข้อมูลอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน สมบูรณ์และจริงใจ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตด้วย
อนึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ขอความร่วมมือให้บัณฑิตกรอกแบบสำรวจภาวะการทำงานของบัณฑิตมาในโอกาสเดียวกันนี้ด้วย จึงใคร่ขอความกรุณาให้บัณฑิตช่วยกรอกแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดด้วยจะขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัติน)

หัวหน้าโครงการวิจัยติดตามผลบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ท่านเลือก หรือเติมคำลงในช่องว่าง

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา _____
3. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) เมื่อสำเร็จการศึกษา _____
4. สำเร็จการศึกษา
 เดือนพฤษภาคม 2540 เดือนกันยายน 2540
5. การเข้าสู่มหาวิทยาลัย
 โควตาโรงเรียน
 โควตาจังหวัด
 สอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย
6. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 ผ่านโครงการสหกิจศึกษา 1 ภาคการศึกษา
 ผ่านโครงการสหกิจศึกษา 2 ภาคการศึกษา
 เรียนทดแทนหรือประสบการณ์อื่นแทนโครงการสหกิจศึกษา
7. ระยะเวลาการอบรมบรรจุเข้าทำงาน (สำหรับผู้ทำงาน)
 ได้งานทำทันที
 1-3 เดือน
 4-6 เดือน
 มากกว่า 6 เดือน
8. กรณีบัณฑิตศึกษาต่อ สถาบันที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาคือ (โปรดระบุ) _____
_____ ในสาขาวิชา _____
9. การเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)
 กรรมการองค์การบริหาร
 สภานักศึกษา
 ประธานชมรมกิจกรรม
 กรรมการอื่นๆ ของชมรมกิจกรรม
 สมาชิกชมรมกิจกรรม
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเนื่องจากภารกิจด้านการเรียน
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเนื่องจากภารกิจส่วนตัว
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเพราะไม่มีความถนัดด้านนี้
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมากเพราะไม่มีความสนใจด้านนี้
 อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามส่วนนี้ แบ่งออกเป็น 5 เรื่องคือ

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักซึ่งมีผลต่อการเรียนการสอน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

ในการตอบแบบสอบถามนี้ ให้บันทึกพิจารณาประเด็นต่างๆ แต่ละประเด็นให้รอบคอบ แล้วแสดงความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องต่างๆ ด้านขวามือ จำแนกตามระดับความคิดเห็นดังนี้

6	หมายถึง	ดีเยี่ยม มีมากที่สุด เกิดขึ้นเป็นประจำ
5	หมายถึง	ดีมาก มีมาก เกิดขึ้นเกือบเป็นประจำ
4	หมายถึง	ดี มีค่อนข้างมาก เกิดขึ้นบ่อย
3	หมายถึง	ไม่ค่อยดี มีอยู่บ้าง เกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย
2	หมายถึง	ไม่ดี มีน้อย ไม่ค่อยเกิดขึ้น
1	หมายถึง	แย่มาก ไม่มีเลย ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

หากมีประเด็นใดที่ท่านไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ หรือไม่ปรารถนาที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่แสดงความคิดเห็น" ซึ่งอยู่ทางด้านขวามือสุดในข้อนั้นๆ

ก. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ท่านคิดว่ารายวิชาในหมวดต่างๆ ในหลักสูตรที่ท่านได้ศึกษาไปแล้วในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีความเหมาะสมในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							
2	หมวดวิชาภาษาอังกฤษ							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							
3	หมวดวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							
4	หมวดวิชาพื้นฐานวิขาเอก							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
5	<u>หมวดวิชาวิชาเอก</u>							
	- ความบ่อยครั้งในการนำไปใช้							
	- ตรงกับความต้องการของงานหรือการทำงาน							
	- ความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหา							
	- ความทันสมัย							
	- เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป							

ในหมวดวิชาเอกของท่านมีรายวิชาใดบ้างที่ท่านนำไปใช้มากที่สุด โปรดระบุโดยเรียงตามลำดับการนำไปใช้มากที่สุด 5 อันดับคือ

1. รายวิชา _____
2. รายวิชา _____
3. รายวิชา _____
4. รายวิชา _____
5. รายวิชา _____

ท่านคิดว่าควรมีรายวิชาเลือกเพิ่มเติมหรือไม่

- ควรมี (โปรดระบุรายวิชา) _____
- ไม่ควรมี

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน

ให้ท่านย้อนระลึกถึงความสัมพันธ์ของท่านกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยที่เคยสอนในรายวิชาต่างๆ ให้แก่ท่าน เมื่อมองโดยภาพรวมแล้วท่านคิดว่าอาจารย์ของท่านได้แสดงพฤติกรรมหรือท่าทีต่างๆ ต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	ความตั้งใจในการสอน							
2	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา							
3	ความเข้าใจในตัวผู้เรียน							
4	ความเป็นประชาธิปไตย							
5	ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา							
6	ความสามารถในการอธิบายหลักการและเหตุผล							
7	ความตรงต่อเวลา							
8	ความยุติธรรมในการประเมินผล							
9	การมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา							
10	การให้คำปรึกษาแนะนำนอกห้องเรียน							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

ค. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

ท่านคิดว่าการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนหรือการค้นคว้าหาความรู้ในมหาวิทยาลัยของท่านในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด หรือมีลักษณะอย่างไร

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	สภาพทั่วไปของห้องบรรยาย							
2	สภาพทั่วไปของห้องปฏิบัติการ							
3	เครื่องมือในการทดลองหรือศึกษาโดยการปฏิบัติ							

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
4	ตำราประกอบการเรียนการสอน							
5	เอกสารคำบรรยายประกอบการสอน							
6	บริการหอสมุดกลาง (ศูนย์บรรณสารฯ)							
7	บริการในการลงทะเบียนของศูนย์บริการการศึกษา							
8	บริการในการลงทะเบียนของส่วนการเงินและบัญชี							
9	บริการในการติดต่อกับอาจารย์โดยเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิชา							
10	บริการของโครงการสหกิจศึกษา							
11	บริการสื่อทัศนูปกรณ์ในห้องบรรยายต่างๆ							
12	การให้บริการในห้องปฏิบัติการ							
13	การให้บริการในฟาร์มมหาวิทยาลัย							
14	การให้บริการในสถานพยาบาล							
15	การให้บริการในสถานกีฬา							
16	บริการทุนช่วยค่าอาหารและค่าครองชีพ							
17	บริการทุนเงินยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล							
18	บริการทุนเงินยืมฉุกเฉิน							
19	บริการนิติการ							
20	บริการงานทหาร							
21	บริการแนะแนวการศึกษา							
22	บริการรถเมล์							
23	บริการร้านอาหารในอาคารเรียนรวม							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

ง. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

หากท่านพักอยู่ในหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัย โปรดแสดงความคิดเห็นว่าหอพักที่ท่านเคยพักอาศัยอยู่นั้น การให้บริการในด้านต่างๆ ต่อไปนี้สนับสนุนท่านให้ได้รับประโยชน์ในการศึกษามากน้อยเพียงใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความคิดเห็น
1	การศึกษาหรือทำงานในห้องพัก							
2	การนอนหลับพักผ่อนเวลากลางคืนในห้องนอน							
3	ความสะอาดของห้องน้ำ							
4	ความสะดวกในการใช้ห้องอ่านหนังสือที่หอพัก							
5	ความสะดวกในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ที่หอพัก							
6	การจัดบริการสอนเสริมในหอพักนักศึกษา							
7	การจัดกิจกรรมเพื่อแนะนำแนวทางในการศึกษา							
8	การดูแลความสงบเงียบเพื่อการอ่านหนังสือ							
9	การให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ของที่ปรึกษาหอพัก							
10	ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ในหอพัก							
11	การดูแลให้เป็นไปตามระเบียบหอพัก							
12	การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก							
13	การรักษาความปลอดภัยภายในหอพัก							
14	การดูแลเรื่องความเจ็บป่วย							
15	การให้บริการสาธารณูปโภคในหอพัก							
16	การให้บริการข่าวสารในหอพัก							
17	การจัดบริการขายอาหารในหอพัก							
18	การจัดบริการขายของใช้จำเป็นในหอพัก							
19	การจัดบริการร้านซักรีดในหอพัก							
20	การจัดบริการร้านถ่ายเอกสารในหอพัก							
21	การจัดบริการร้านเสริมสวยในหอพัก							
22	บริการที่จอดรถ							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

จ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

หมวดต่อไปนี้เป็นความคิดเห็นต่อกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของท่าน โปรดแสดงความคิดเห็นว่าท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนักศึกษาในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์							
2	ความเป็นผู้นำ							
3	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์							
4	การบริหารเวลา							
5	การให้ประโยชน์ในเชิงนั้นทนการคลายความเครียด							
6	การออกกำลังกาย							
7	การพัฒนาบุคลิกภาพด้านอารมณ์							
8	การพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมาย							
9	การขยายวงความสนใจให้กว้างขวางขึ้น							
10	ความเชื่อมั่นในตนเอง							
11	ความภาคภูมิใจในตนเอง							
12	การได้มีส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย							
13	การพัฒนาหัวใจประชาธิปไตย							
14	การเสริมประสบการณ์ทางวิชาการ							
15	การพัฒนาด้านความสามารถในการจูงใจผู้อื่น							
16	การพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน							
17	การพัฒนาความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ							
18	การพัฒนาความยอมรับในระเบียบ กฎเกณฑ์							
19	การได้มีส่วนร่วมหรือสัมผัสกับชุมชนหรือโลกแห่งความเป็นจริง							
20	การมีน้ำใจเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
แบบสอบถามความคิดเห็นอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอน

เรียน ท่านอาจารย์ที่เคารพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้าและคณะทำการติดตามผลบัณฑิตของมหาวิทยาลัยที่ได้สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา วัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อทราบคุณลักษณะพร้อมทั้งขีดความสามารถของบัณฑิตในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรการสอนตลอดจนบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อการผลิตบัณฑิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความกรุณาได้โปรดให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันได้เป็นนิสิตนักศึกษาในความดูแลของท่านตามรายละเอียดในแบบสอบถามนี้ ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ)

หัวหน้าโครงการวิจัยติดตามผลบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและบัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ท่านเลือก หรือเติมคำลงในช่องว่าง

1. สถาบัน _____
2. ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิต
  - อาจารย์ที่ปรึกษา
  - อาจารย์ผู้สอน
3. สาขาวิชาที่บัณฑิตกำลังศึกษา _____
4. ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบัณฑิต
  - เป็นนักเรียนทุนประเภทใดประเภทหนึ่ง (โปรดระบุ) _____
  - ไม่ได้รับทุนการศึกษาใดๆ
5. ผลการเรียนเฉลี่ย(Grade Point Average) ในภาคการศึกษาล่าสุดของบัณฑิต(โปรดระบุ) _____
6. หากเปรียบเทียบกับนิสิตนักศึกษาคนอื่นๆ ในกลุ่มของบัณฑิตผู้นี้ ความสามารถในการเรียนของเขาอยู่ในกลุ่มใด
  - กลุ่มเก่งมาก
  - กลุ่มเก่งปานกลาง
  - กลุ่มเรียนอ่อน
7. ท่านคาดว่าบัณฑิตผู้นี้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษานี้มากน้อยเพียงใด
  - สูงมาก
  - สูง
  - ต้องใช้ความพยายามมากจึงจะประสบความสำเร็จ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ท่านดูแลหรือสอนอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา หากมีมากกว่าหนึ่งคนโปรดพิจารณาเป็นผลรวม เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษา และลักษณะที่เอื้อต่อการศึกษา โดยระบุในแบบสอบถามตามมาตราต่างๆ ดังนี้

หมายเลข 6 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นสูงมากที่สุด หรือดีเลิศ

หมายเลข 5 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นสูงมาก หรือดีมาก

หมายเลข 4 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นสูง หรือดี

หมายเลข 3 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นค่อนข้างต่ำ หรือไม่ค่อยดี

หมายเลข 2 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นต่ำ หรือไม่ดี

หมายเลข 1 หมายถึง มีความสามารถด้านนั้นหรือคุณลักษณะนั้นต่ำมาก หรือแย่มาก

หากมีประเด็นใดที่ท่านไม่แน่ใจหรือไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้หรือไม่ปรารถนาจะแสดงความคิดเห็น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง "ไม่แสดงความคิดเห็น" ซึ่งอยู่ทางด้านขวามือสุด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
26	การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ							
27	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ							
28	ความทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ							
29	การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค							
30	การแก้ไขปัญหาทางวิชาการ							
31	การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น							
32	การแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

ท่านคิดว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในขณะนี้ มีความสามารถหรือคุณลักษณะด้านต่างๆ ต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
1	การจดคำบรรยาย							
2	การซักถาม							
3	การคิดค้นหาเหตุผล							
4	การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ							
5	การทำรายงาน							
6	การสรุปความ							
7	การอ่านเอกสารภาษาไทย							
8	การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ							
9	การเขียนภาษาไทย							
10	การเขียนภาษาอังกฤษ							
11	การทำโครงการวิจัย							
12	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูล							
13	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงาน							
14	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น							
15	การทำงานร่วมกับผู้อื่น							
16	การตอบคำถามในการเรียน							
17	การตอบคำถามในการสอบ							
18	พื้นฐานความรู้วิชาเอก							
19	พื้นฐานความรู้วิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา							
20	พื้นฐานความคิดในการวิจัย							
21	ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้							
22	ความขยันสม่ำเสมอ							
23	การตรงต่อเวลา							
24	ความเชื่อมั่นในตนเอง							
25	ความกล้าในการแสดงออก							

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดง ความคิดเห็น
26	การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ							
27	การมีลักษณะผู้นำทางวิชาการ							
28	ความทุ่มเทเพื่อการทำงานวิชาการ							
29	การไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค							
30	การแก้ไขปัญหาทางวิชาการ							
31	การยอมรับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของผู้อื่น							
32	การแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่บัณฑิตทำงาน

เรียน ท่านผู้บังคับบัญชาที่นับถือ

นับว่าเป็นความกรุณาที่ท่านได้รับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเข้าทำงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของท่าน

เพื่อให้กระบวนการในการศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นไปโดยสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นต้องรวบรวมขอข้อมูลบางประการเกี่ยวกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยที่ท่านเพิ่งรับเข้าทำงานนี้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ ประมวล และจะนำไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงหลักสูตรการสอน การจัดบริการ และกิจกรรมที่จำเป็นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อได้กรุณาตอบแบบสอบถามนี้และส่งกลับมายังมหาวิทยาลัยโดยใช้ซองเอกสารซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ)

หัวหน้าโครงการวิจัยติดตามผลบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ท่านเลือก หรือเติมค่าลงในช่องว่าง

1. ตำแหน่งของท่าน _____

2. ข้อมูลหน่วยงาน

1) ประเภทหน่วยงาน

- หน่วยงานรัฐบาล
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
- บริษัท, ห้างหุ้นส่วน
- โรงงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

2) จำนวนพนักงานทั้งหมดในหน่วยงาน _____ คน

3) วันเริ่มทำงานของพนักงานที่จบจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี _____

4) อัตราเงินเดือนของพนักงานที่จบจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี _____ บาท

(กรณีมีมากกว่า 1 คน โปรดระบุอัตราเงินเดือนแต่ละคน)

5) อัตราเงินเดือนของพนักงานผู้นี้เมื่อเทียบกับบัณฑิตใหม่จากสถาบันอื่นๆ (สาขาวิชาเดียวกัน) ที่บรรจุเข้าทำงานในคราวเดียวกันอยู่ในระดับ

- สูงกว่า
- ระดับเดียวกัน
- น้อยกว่า

6) สวัสดิการที่หน่วยงานมีให้คือ (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บริการที่พัก	☐ ค่ารักษาพยาบาล
☐ ค่าประกันอุบัติเหตุ	☐ ค่าประกันชีวิต
☐ ค่าพาหนะ	☐ ค่าน้ำมันรถ
☐ ค่าเล่าเรียนบุตร	☐ ค่าเบี้ยกัณดาร
☐ ค่าเบี้ยขยัน	☐ โบนัส
☐ เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____	

7) ท่านคิดว่าบัณฑิตที่ผ่านการปฏิบัติงานในโครงการสหกิจศึกษา มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานจริง โดยได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติมแบบ on the job training อีกเล็กน้อยหรือไม่

- ใช่
- ไม่ใช่
- ต้องมีการฝึกฝนพอ ๆ กับผู้อื่นที่ไม่เคยผ่านการปฏิบัติงานในโครงการสหกิจศึกษามาก่อน

- 8) หน่วยงานของท่านเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีหรือไม่
- เข้าร่วม
- ไม่เข้าร่วม (กรณีเลือกข้อนี้ ข้ามไปตอบตอนที่ 2)
- 9) บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเคยมาปฏิบัติงานในโครงการสหกิจศึกษาที่หน่วยงานนี้หรือไม่
- เคย
- ไม่เคย
- 10) การตัดสินใจรับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเข้าทำงานในหน่วยงานของท่าน มีเหตุผลเกี่ยวข้องกับ
การมีประสบการณ์ในโครงการสหกิจศึกษาของบัณฑิตหรือไม่
- เกี่ยวข้อง
- ไม่เกี่ยวข้อง
- 11) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโครงการสหกิจศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับอัตราเงินเดือนของ
บัณฑิตมหาวิทยาลัยหรือไม่
- เกี่ยวข้อง
- ไม่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มุ่งถามความคิดเห็นของท่านผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับบัณฑิตของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามครอบคลุมความสามารถทางวิชาชีพ ลักษณะทางค่านิยมพื้นฐาน ทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อความหมาย และทักษะในการจัดการ ที่บัณฑิตได้แสดงออกให้ท่าน สังเกตได้ โดยได้แจ้งระดับของพฤติกรรมเหล่านั้นออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

6	หมายถึง	ดีเยี่ยม
5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ไม่ค่อยดี
2	หมายถึง	ไม่ดี
1	หมายถึง	แย่มากที่สุด

ขอความกรุณาท่านตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านต้องการในแต่ละข้อ หาก
ข้อใดที่ท่านไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้หรือไม่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็น ขอความกรุณาทำเครื่องหมาย
✓ ลงในช่อง "ไม่แสดงความคิดเห็น" ซึ่งอยู่ทางด้านขวามือสุด ดังตัวอย่าง

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความ คิดเห็น
0	เป็นผู้เคารพระเบียบขององค์กร		✓					
00	เป็นผู้มีเมตตาธรรมช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น							✓
000	การรู้จักประมาณตน					✓		

หมายความว่า ท่านเห็นว่าบัณฑิตผู้ที่มีความเคารพในระเบียบของบริษัทหรือหน่วยงานอยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่เดียวกับท่านไม่เคยเห็นพฤติกรรมแสดงความเมตตาหรือช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นจึงไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ ส่วนข้อที่ 000 แสดงว่าท่านเห็นว่าบัณฑิตผู้ไม่รู้จักประมาณตนหรือชอบแสดงภูมิรู้เกินความเป็นจริง

ท่านคิดว่าบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีความสามารถหรือคุณลักษณะในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความ คิดเห็น
1	ความรู้ในหลักวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน							
2	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์							
3	ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร							
4	ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน							
5	ความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิชาการ							
6	ความคิดสร้างสรรค์							
7	มโนทัศน์ (Concept) หรือความเข้าใจในงานของตนเอง							
8	ความซื่อตรงต่อหน้าที่							
9	ความตรงต่อเวลา							
10	ความขยันหมั่นเพียร							
11	ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน							
12	การเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ของหน่วยงาน							
13	ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน							
14	การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน							
15	การรู้จักคิดรู้จักทำอย่างมีเหตุผล							
16	การมีมนุษยสัมพันธ์							
17	ความสามารถในการปรับตัว							
18	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น							
19	การรู้จักประมาณตน							

ลำดับ	ประเด็น	6	5	4	3	2	1	ไม่แสดงความ คิดเห็น
20	การมีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น							
21	การรู้จักกาลเทศะ							
22	ความสามารถในการใช้ภาษาไทย							
23	ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ							
24	ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ							
25	ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ							
26	ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ							
27	ความสามารถในการประมวลความคิด							
28	ความสามารถในการนำเสนอความคิด							
29	ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรืองานที่ได้รับมอบหมาย							
30	ความสามารถในการตัดสินใจ							
31	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า							
32	ความสามารถในการประนีประนอม							
33	ความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น							
34	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับงานในหน้าที่							
35	การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสังคม							
36	การแต่งกาย							
37	มารยาท							
38	การพูดจา							
39	ไหวพริบปฏิภาณ							
40	ความหนักแน่นทางอารมณ์							

ข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ โปรดระบุในที่ว่างข้างล่างนี้
